Bundel - Raadsinformatieavond van 4 juli 2023

Agenda bijlagen

Agenda Raadsinformatieavond 4 juli 2023

1 Opening
Opiniërend bespreken van de opbrengsten/uitkomsten van de burgerparticipatieavonden.
Raadsleden kunnen zich voorbereiden op de raadsinformatieavond door de verslagen te lezen en een mening te vormen wat er speelt.

2 Vaststellen agenda d.d. 4 juli 2023

3.a Vaststellen verslag Raadsinformatieavond Duurzaamheid dd 9 maart 2023
Status: vaststellen

concept-verslag raadsinformatieavond 9 maart 2023.docx
Bijlage 1a. Pitch duurzaamheid DGP.docx
Bijlage 1b. Pitch duurzaamheid PvdA.docx
Bijlage 1c. Pitch duurzaamheid GroenLinks.docx
Bijlage 1d. Pitch duurzaamheid VVD.pdf
Bijlage 2. Presentatie Raadsinformatieavond 9 maart 2023.pptx
Bijlage 3. Presentatie Energiecafe 9 maart 2023.pptx

3.b Vaststellen verslag Raadsinformatieavond Veiligheid d.d. 13 april 2023
Status: vaststellen

concept-verslag raadsinformatieavond 13 april 2023.docx
Bijlage 1. Ondermijningsbeeld Mook en Middelaar 2020 A3.pdf
Bijlage 2. Presentatie RIEC MookenMiddelaar.ppt
Bijlage 3. Presentatie brandweer Mook en Middelaar april 2023.pdf

4.1 Terugblik opzet en hoofdlijnen burgerparticipatieavonden
1. Opzet burgerparticipatieavonden
2. Hoofdlijnen:
Rol van de gemeente
Iedereen moet mee kunnen doen
Ambitie in relatie tot budgetten

4.2 Doelen per thema bespreken
Doelen per thema opiniërend bespreken aan de hand van de verslagen van de burgerparticipatieavonden.
Het verslag van de burgerparticipatie avond met jongeren op 27 juni is nagezonden dd 3 juli.
De verslagen zijn ook terug te vinden op de 'praat-mee'-pagina van Maasburen.

Terugkoppeling Biodiversiteit en klimaatadaptatie.pdf
Terugkoppeling Circulariteit.pdf
Terugkoppeling Elektriciteit.pdf
Terugkoppeling Warmte.pdf
Verslag Jongerenavond.docx

4.3 Hoe verder?
Toelichting vervolg en planning.

5 Sluiting

Gemeente Mook en Middelaar

Agenda Raadsinformatieavond

Subtitel	Duurzaamheid 2
Datum	04-07-2023
Tijd	19:30 - 22:00
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	H. Roozendaal

1 **Opening**

Opiniërend bespreken van de opbrengsten/uitkomsten van de burgerparticipatieavonden.
Raadsleden kunnen zich voorbereiden op de raadsinformatieavond door de verslagen te lezen en een mening te vormen wat er speelt.

2 **Vaststellen agenda d.d. 4 juli 2023**

3.a **Vaststellen verslag Raadsinformatieavond Duurzaamheid dd 9 maart 2023**

Status: vaststellen

3.b **Vaststellen verslag Raadsinformatieavond Veiligheid d.d. 13 april 2023**

Status: vaststellen

4.1 **Terugblik opzet en hoofdlijnen burgerparticipatieavonden**

1. Opzet burgerparticipatieavonden
2. Hoofdlijnen:

- Rol van de gemeente
- Iedereen moet mee kunnen doen
- Ambitie in relatie tot budgetten

4.2 **Doelen per thema bespreken**

Doelen per thema opiniërend bespreken aan de hand van de verslagen van de burgerparticipatieavonden.

Het verslag van de burgerparticipatie avond met jongeren op 27 juni volgt nog
De verslagen zijn ook terug te vinden op de 'praat-mee'-pagina van Maasburen

4.3 **Hoe verder?**

Toelichting vervolg en planning.

5 **Sluiting**

Gemeente Mook en Middelaar

Verslag

Raadsinformatieavond 9 maart 2023

Presentielijst

Raads- en commissieleden:	de heer van der Linden (DGP) de heer Megens (DGP) mevrouw van Keulen (GroenLinks) mevrouw Roozendaal (GroenLinks) de heer Broekmans (PvdA) mevrouw Pieks (PvdA) de heer Scheltinga (PvdA) de heer Brinkhoff (VVD) mevrouw van Brunschot (VVD) mevrouw De Vito (VVD)
Afwezig:	de heer Gradisen (burgemeester) de heer Dillerop (wethouder) de heer Mariman (gemeentesecretaris) de heer Eeren (DGP) mevrouw Janssen Groesbeek (DGP) mevrouw Mulders (DGP)
Voorzitter:	mevrouw van den Bergh
Commissiegriffier:	mevrouw van Helden
Griffier:	
Portefeuillehouders:	de heer Herings (wethouder) de heer Rodoe (wethouder)
Gemeentesecretaris:	
Overige genodigden:	de heer Prinsen (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 5, 6 en 7) mevrouw Willems (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 5, 6 en 7)
Externe ondersteuning:	de heer Marinus (Energiecafé, agendapunt 9) de heer Meindersma (Energiecafé, agendapunt 9)

Aanvangstijd: 19.30 uur Sluitingstijd: 21.35 uur

Geluidsopnamen

Geluidsfragmenten van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op
https://ris2.ibabs.eu/Calendar/Index/MookenMiddelaar

Verslag

1 Opening

- De voorzitter opent de vergadering en heet allen van harte welkom.
- De vergadering is live te volgen via de website (alleen geluid).
- Er is bericht van verhindering ontvangen van dhr. Eeren, mevr. Mulders, mevr. Janssen Groesbeek, de burgemeester, wethouder Dillerop en de gemeentesecretaris.

2 Vaststellen agenda d.d. 9 maart 2023

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 Vaststellen verslag Raadsinformatieavond d.d. 29 januari 2023

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4 Inspreekmogelijkheid inwoners

Er hebben zich geen insprekers aangemeld.

5 Quiz duurzaamheid en duurzaamheidsbeleid

Wethouder Rodoe geeft een korte introductie op de avond met het thema duurzaamheid en introduceert de heer Prinsen (projectleider duurzaamheid) en mevrouw Willems (projectondersteuner duurzaamheid).

De heer Prinsen introduceert en leidt de quiz waarin de raadsleden worden getest op hun kennis over energie en duurzaamheid binnen de eigen gemeente.

6 Pitches politieke partijen

De partijen geven ieder een pitch van 2,5 minuut over hun opvattingen en speerpunten rondom duurzaamheidsbeleid. Zie bijlage 1a-1d voor de teksten van de pitches van de politieke partijen.

7 Stand van zaken en planning proces

De heer Prinsen en mevrouw Willems geven een presentatie over de stand van zaken en de planning van het proces. De raads- en commissieleden hebben hierover vragen gesteld. Zie bijlage 2 voor de presentatie.

8 Pauze

De vergadering wordt tussen 21:00-21:10 uur geschorst voor een korte pauze.

9 Energiecafé Mook en Middelaar

De heer Meindersma geeft een presentatie om de raads- en commissieleden kennis te laten maken met het Energiecafé. Zie voor de presentatie bijlage 3.

Wethouder Rodoe geeft nog een toelichting ter afsluiting.

6 Sluiting en concept-verslag

De voorzitter dankt iedereen voor zijn of haar aanwezigheid en sluit de vergadering om 21.35 uur.

<u>Bijlagen:</u>

1. a. Pitch duurzaamheid DGP
   b. Pitch duurzaamheid PvdA
   c. Pitch duurzaamheid GroenLinks
   d. Pitch duurzaamheid VVD
2. Presentatie duurzaamheid en duurzaamheidsbeleid
3. Presentatie Energiecafé

Aldus ongewijzigd vastgesteld door de Raadsinformatieavond op …

Pitch Duurzaamheid DGP

Datum: 9 maart 2023

Wij staan voor Mook en Middelaar

Pitch Duurzaamheid DGP Raadsinformatieavond 9 maart 2023
(m.b.v. coalitieakkoord Samen bouwen en het verkiezingsprogramma Wij staan voor onze dorpen)

In de akkoorden van Parijs is afgesproken om in 2050 met de Europese Unie klimaatneutraal te zijn. Dat betekent dat er dan netto geen broeikasgassen meer worden uitgestoten. Het is een goed streven om dit als gemeente reeds in 2030 proberen te realiseren, maar als DGP vinden wij dat dit wel realistisch moet zijn. Ons idee is om voor de energietransitie een planning te maken tot 2030, zodat jaarlijks de doelstellingen geëvalueerd kunnen worden.
Als je onze gemeente in gedachte de revue laat passeren zie je een mooi gelegen gemeente tussen maas en stuwwallen. Onze gemeente leent zich, vanwege de kwetsbare en unieke bosrijke omgeving niet voor grootschalige duurzame energieopwekking. De kwaliteit van het landschap moet behouden blijven. We moeten dus zoeken naar alternatieven.

Het is daarom heel fijn dat we binnen onze Noord-Limburgse regio in de gemeente Bergen samen met drie andere gemeenten duurzame energie opwekken (Energielandschap Wellsmeer). Ook doen wij mee aan de RES (Regionale Energiestrategie) van Noord en Midden-Limburg.
Als we kijken hoe we als gemeente zelf een goed voorbeeld kunnen geven, zien we dat we voor het gemeentelijk vastgoed grote uitdagingen hebben om te komen tot een acceptabele energienorm. Een belangrijke stap is om dit vastgoed zoveel als mogelijk van zonnepanelen te voorzien. Behalve te kijken naar milieuvriendelijke energiebronnen zoals zonnepanelen is letten op besparen van energie ook heel belangrijk. De grootste energiebron is nog steeds energiebesparing en in de openbare ruimte, het afkoppelen van regenpijpen op de riolering en meer bomen in de wijken dragen bij aan voorkoming van wateroverlast en hittestress.
Wat de circulariteit betreft kan ons huishoudelijk afval voor het overgrote deel dienstdoen als grondstof voor nieuwe producten. Daarom bevorderen wij het scheiden van ons afval en stimuleren wij het terugdringen van restafval. Ook willen we kringloopinitiatieven ondersteunen.
Als gemeente kunnen wij dit niet alleen. We hebben hierbij de hulp van onze inwoners nodig. Er moet voldoende ruimte en medewerking zijn om inwoners de vrijheid te geven aan (nieuwe) duurzaamheidsiniatieven te werken. Daarbij zijn wij voorstander van een financiële ondersteuning op maat en geen algemene subsidies voor energiebesparing.

Bedankt

Pitch duurzaamheid

We hebben doelstellingen voor de energietransitie 2030 geformuleerd maar wij maken ons grote zorgen of die doelstellingen wel haalbaar zijn als we het tempo niet snel verhogen. We moeten er ook voor zorgen dat we de mensen die minder geld te besteden hebben niet vergeten mee te nemen in de energietransitie.

Onze elektriciteit wordt nog steeds teveel opgewekt middels fossiele brandstoffen. Die moeten sneller vervangen worden door energie uit zon wind en water. We verwachten veel van het energiepark WellsMeer, maar ook daar gaat de tijd dringen.

Hopelijk wordt ook snel de opslagcapaciteit van grote batterijen beter en betaalbaar zodat we de opgewekte zonne-energie kunnen opslaan en op ieder gewenst moment kunnen gebruiken. Meer elektrische auto's vragen ook meer elektriciteit … dan moeten we er voor zorgen dat die stroom beschikbaar is.

Sinds het begin van de oorlog in Oekraïne zijn we in een energiecrisis beland en hebben dientengevolge te maken met forse prijsstijgingen. Daarom zetten we ineens de kachel wat lager en douchen we wat korter. Prima …volhouden zo! Het kan dus wel degelijk… energie besparen, want ook dat is nodig.

De klimaatverandering is een feit door de wereldwijde temperatuurstijging. Met wereldwijde maatregelen moeten we die opwarming tegengaan. Maar ook lokaal moeten we er op inspelen en anticiperen. Want we krijgen ook hier lokaal te maken met steeds meer aanhoudende droogte afgewisseld met plotselinge overvloedige regenval met watersnood als mogelijke gevolgen.

Biodiversiteit moeten we veel meer faciliteren middels bloem- en kruidrijke bermen en meer plantsoen en perken met fruitbomen en -struiken. Daar kunnen we wat ons betreft mooi mee beginnen in Molenhoek-Zuid. We zouden daarbij gebruik moeten maken van landelijke en provinciale subsidies.

Ons huishoudelijk afval gebruiken we voor een steeds groter deel als grondstof voor nieuwe producten. Dat is dus een vorm van circulariteit die we al toepassen. Maar ook op dit gebied is nog heel wat winst te boeken bv ten aanzien van kleding, meubels, gebruiksvoorwerpen, elektrische apparatuur. Maar ook in de bouw en maakindustrie. We moeten dus streven naar cradle to cradle … na het eerste gebruik worden producten gebruikt als grondstof voor het volgende product. Op dit gebied zou je ook het consuminderen moeten stimuleren. 20 paar schoenen in de kast is wel genoeg !

Want al met al zullen we dus nog heel wat moeten doen om de beoogde doelstelling van de energietransitie en duurzaamheid te realiseren. Klein voorbeeldje … In 2021 produceerden we met onze zonnepanelen in Mook en Middelaar nog geen twee procent van het totale energieverbruik. Sindsdien is dat overigens wel wat meer geworden. Er is nog een weg te gaan. Bij dit alles moeten we vooral niet proberen om het wiel opnieuw uit te vinden. Maak gebruik van elders opgedane ervaringen en good practices.

Ik zou willen afsluiten met …. Verbeter de wereld begin bij jezelf … als gemeente moeten we tempo maken bij de energietransitie .. alleen op die manier kunnen we het goede voorbeeld geven.

Duurzaamheid is vooruitkijken en tegelijkertijd onderhoud plegen. Duurzaamheid is zorg voor onze aarde en behelst in onze ogen een beleid gebaseerd op circulariteit, natuurherstel, klimaatadaptie, klimaatpositief en natuurinclusief werken, boeren, bouwen en ondernemen.

Een duurzaamheidsvisie voor onze gemeente is wat ons betreft ecosociaal, gaat uit van een lokale economie en draagt bij aan een breed gedragen gemeenschapsgevoel.

Zo wordt ektriciteit nog steeds teveel ver weg van onze gemeente opgewekt middels fossiele brandstoffen. Lokaal Sociaal vindt dat energie bij voorkeur uit lokale zon wind en water dient te worden verkregen en dat we op zoek moeten naar andere innovaties zoals een cesaraccu die 0 op de meter mogelijk maakt en arme huishoudens kostenloos kan verwarmen.

We zijn op zoek naar lokaal onbespoten voedsel en ondernemers die rendement zien in een groene en gezonde leefomgeving. Hopelijk wordt ook snel de opslagcapaciteit van grote batterijen beter waardoor dure auto's sociale huurwoningen kunnen verwarmen en gemotoriseerd verkeer uit ons straatbeeld verdwijnt

Dat de kachel wat lager kan en douchen wat korter juichen we toe. Onze fractie vindt dat hieraan ook bedrijven en gemeentelijke instellingen mee moeten doen totdat energie kostenloos is.

Klimaatverandering is een bewezen feit. Aanhoudende droogte afgewisseld met plotselinge overvloedige regenval en watersnood maar ook voedseltekorten zijn mogelijke gevolgen die van onze gemeente een socialistische en natuurherstellende alsook natuurinclusieve houding vergen.

Biodiversiteit moeten we veel meer faciliteren middels bloem- en kruidrijke bermen en meer plantsoenen en perken met fruitbomen en -struiken. Daar kunnen we mooi deze lente mee beginnen. We mikken op meer subsidie vanuit Provincie en het Rijk om de kwaliteit van onze bodem, lucht en water te verbeteren en te putten uit de expertise van natuurorganisaties en agroforestry.

Ons huishoudelijk afval gebruiken we voor een steeds groter deel als grondstof voor nieuwe producten. Maar circulariteit ten aanzien van kleding, meubels, gebruiksvoorwerpen, elektrische apparatuur vereist ook onze aandacht. De bouw en maakindustrie moeten naar cradle to cradle … na het eerste gebruik worden producten gebruikt als grondstof voor het volgende product.

Bij dit alles moeten we vooral niet proberen om het wiel opnieuw uit te vinden. Maak gebruik van elders opgedane ervaringen en expertise, good practices en landelijke bureaus en initiatieven op het gebied van circulariteit en klimaatadaptie want al met al zullen we nog heel wat moeten doen om de beoogde doelstelling van de energietransitie en duurzaamheid te realiseren.

We kunnen niet zonder onze ondernemers, boeren en andere inwoners om innovatie en experiment op het gebied van duurzaamheid mogelijk te maken. We kunnen ook niet zonder expertise vanuit gespecialiseerde adviesraden en landelijke duurzaamheidsinstellingen.

Verbeter de wereld begin bij jezelf. Daarom werken we aan een raadsbrede samenwerking tussen burgers boeren bedrijven en overheid om van de gemeente Mook en Middelaar de eerste ecosociale gemeente te maken met Molenhoek Zuid als ons visitekaartje en proeftuin.

Pitch duurzaamheid GroenLinks – Raadsinformatieavond 9 maart 2023

Klimaatverandering is een probleem met veel facetten. Wereldwijd zorgt dit voor onleefbare situaties en migratiestromen, maar ook in onze gemeente is het goed te zien met droogte op de wal aan de ene kant en overstromingsgevaar bij de maas aan de andere kant. Daartussenin kampen we met hittestress in de kernen en wateroverlast bij hoosbuien onderaan de wal. Dit probleem vraagt ook om oplossingen op veel vlakken.

• we moeten werken aan adaptatie, ons aanpassen aan de huidige en toekomstige situatie.
We stevenen af op een watercrisis. Vervuiling dringt steeds dieper door in ons ecosysteem en het aanbod van water wordt grilliger. Onze motie 'iedere druppel in eigen bodem' is het begin. Voordat we daar zijn is nog veel inspanning nodig om alle huizen en wegen af te koppelen. Goede opvang en waterberging maar ook een goede afvoer naar de Maas. We zien hierin echt een noodzaak voor een Watervisie voor onze gemeente.
De biodiversiteit heeft ook flink te leiden in onze gemeente. Soorten verdwijnen en we moeten alles doen het tij te keren. In alle projecten die we hebben moeten we kijken hoe we de biodiversiteit positief kunnen beïnvloeden. In Molenhoek zuid moet er ruimte zijn voor divers groen die de diversiteit ten goede komt maar ook een waterbergende rol krijgt en helpt tegen hittestress.

• naast adaptatie moeten we ook werken aan de mitigatie, het beperken van de veranderingen.
We moeten van de fossiele brandstoffen af en onze CO2 reduceren. Dit kan door besparen zoals extra isolatiemaatregelen en bv minder douchen. De hoge gasprijzen maken de energiearmoede zichtbaar. Mensen die al hebben kunnen investeren houden nu meer geld over. Het lijkt ons een mooie rol voor de gemeente om te zorgen dat iedereen mee kan komen en niemand achter blijft.
We moeten onze voetafdruk verkleinen, kijken waar in onze afvalstromen nog grondstoffen vallen te halen, maar ook meer inzetten op recyclen en het ondersteunen van het repair café. Ook het ophalen van bv groenafval gebruikt energie, dus waar het kan moeten we zelfcomposteren stimuleren.

Natuurlijk moeten we investeren in duurzame opwek. In wind, zon, waterstof en ook in aquathermie zien wij grote kansen voor onze gemeente. In Molenhoek zuid, een geheel nieuwe wijk, kunnen we veel bereiken. Denk aan divers groen, waterberging, extra isolatie, plekken voor elektrisch laden maar zeker ook aquathermie ,want er zit heel veel potentie in de maas.

KLimaatadaptatie en RES: Wat is er aan de hand en waar leidt dat naar toe

Er is in 2018 een document gemaakt dat tal van onrealistische doelstellingen in zich heeft
Er wordt volop gefantaseerd over energie oplossingen waarbij enig realisme ver te zoeken is.
Wat hebben we gedaan. We hebben van een technisch probleem een politiek profilerings-probleem gemaakt.
Gevolg is dat er een discussie in de vorm van nietes-welles is ontstaan.

Wat hebben wij als raad en gemeente dan wel bereikt.
Een voucher van 50-euro om een subsidie op te krijgen. En het energiecafe niet erg behulpzaam te zijn.
Maar we leren ervan.
Kernenergie mag nu en de RES vraagt om ideeën. Dit is nu nog zeer voorbarig want een technicus kan weliswaar heel goed een toekomstbeeld schetsen, maar de politiek frustreert dat keer op keer.
De enigen die echt wat bereikt hebben zijn de particulieren die met hun zonnepanelen en warmtepompen daadwerkelijk de CO2 uitstoot hebben gereduceerd.

Nu treedt er netwerk congestie op.

Een zeer gevaarlijke ontwikkeling die instabiliteit gaat veroorzaken en dan zijn we nog verder van huis.
Onze grootste zorg nu wordt energie-realisme en netstabiliteit.
Een mogelijkheid hierbij is de garantie te blijven vragen aan Enexis dat de saldering van de huishoudens intact blijft. Dit zou waarschijnlijk kunnen als de grote zon- en windparken op het middenspanningsnet als eerste worden afgeschakeld bij congestie.
Er zijn 2 vormen van congestie:
1. zomeropwek dat niet verwerkt kan worden.
2. winterverbruik door een explosieve energievraag op het het omdat we van het gas af moeten.

Kortom we moeten nu pas op de plaats maken. Zorgen voor energie-realisme en netstabiliteit. De saldering voor de huishoudens intact laten.
Keywords zijn energierealisme, haalbaarheid in doelstellingen, aardgasbehoud, netstabiliteit en dat alles zonder de 2030 dwangneurose. Hernieuwd coalitie overleg is wenselijk.

Raadsinformatieavond Participatie Duurzaamheidsbeleid

Gemeente Mook en Middelaar
9 maart 2023

Gemeente Mook en Middelaar

Programma

- Introductie
- Quiz
- Pitches
- Toelichting stand van zaken
- Toelichting participatie
- Pauze
- Energiecafé Mook en Middelaar
- Afsluiting (rond 21.30)

Gemeente Mook en Middelaar

Quiz

To join, go to this URL, and enter the code:

https://play.triviamaker.com

997602

OR

scan the QR Code

Gemeente Mook en Middelaar

Waarom een nieuw duurzaamheidsbeleid?

- Huidig beleid is enkel gericht op de Energievisie (2018)
- Behoefte aan meer concretisering / uitbreiding
- Het huidige beleid is niet uitvoeringsgericht
- Nieuwe inzichten en wetgeving

Gemeente Mook en Middelaar

Pitches

Pitchmogelijkheid voor iedere partij

Gemeente Mook en Middelaar

Pijlers nieuw beleid

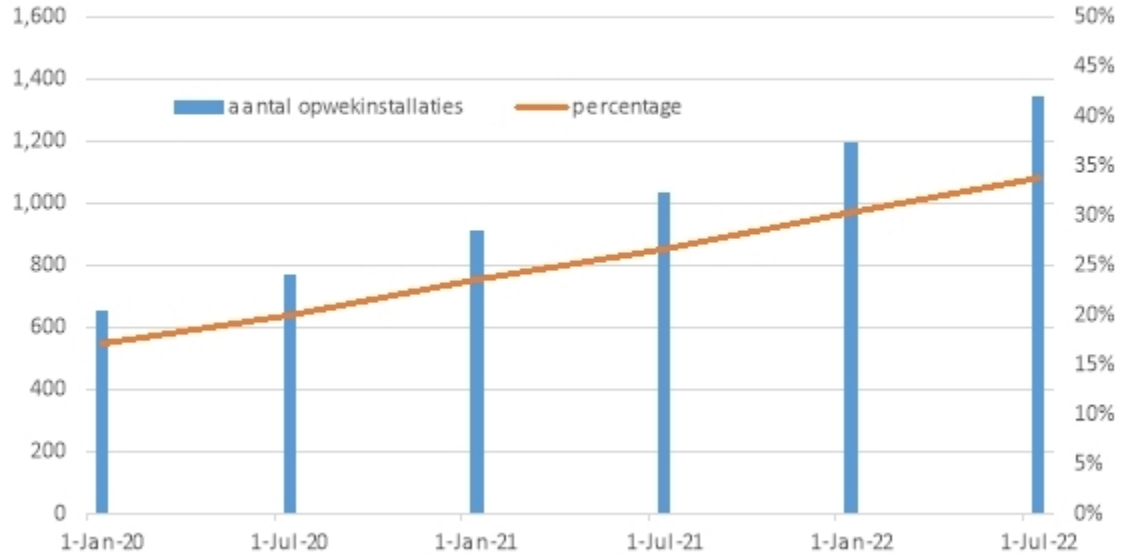
		thema's				
		elektriciteit	warmte	klimaatadaptatie	biodiversiteit	circulariteit
betrokkenen	Woningen					
	bedrijven					
	gemeente					
	Openbare ruimte					
	buitengebied					
	mobiliteit					

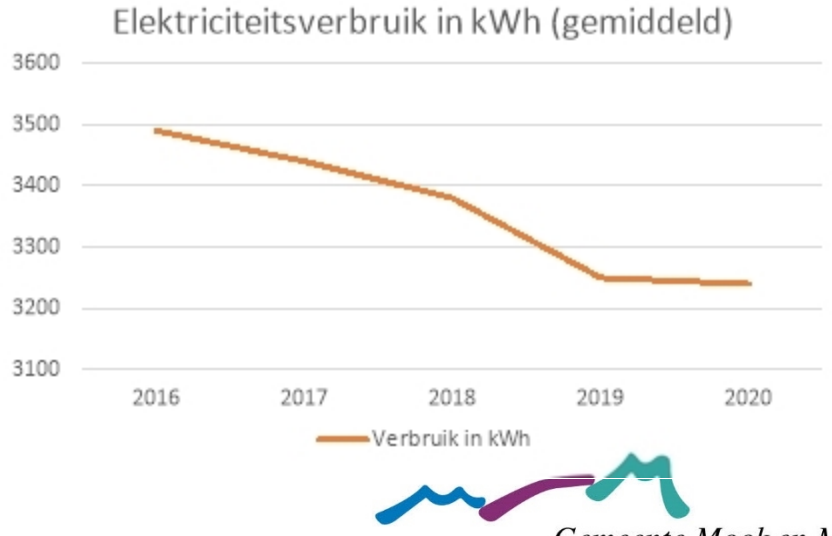
Gemeente Mook en Middelaar

Elektriciteit

Stand van zaken

- Plannen vanuit de Energievisie 2018: energieneutraal in 2030
- Het aantal zonnepanelen in de gemeente neemt toe
- Gemiddeld elektraverbruik per huishouden: ong. 3.260 kWh (2021)
- Per 1 juli 2022 een totaal opwekvermogen van 6.604 kWp (1.347 installaties)

Gemeente Mook en Middelaar

Elektriciteit

Landelijke doelstellingen

(Klimaatakkoord)

- In 2030: aandeel hernieuwbare elektriciteit van 70% van de totale elektriciteitsproductie

- In 2050: energievoorziening (bijna) geheel duurzaam en CO2-neutraal

Gemeente Mook en Middelaar

Elektriciteit

Projecten

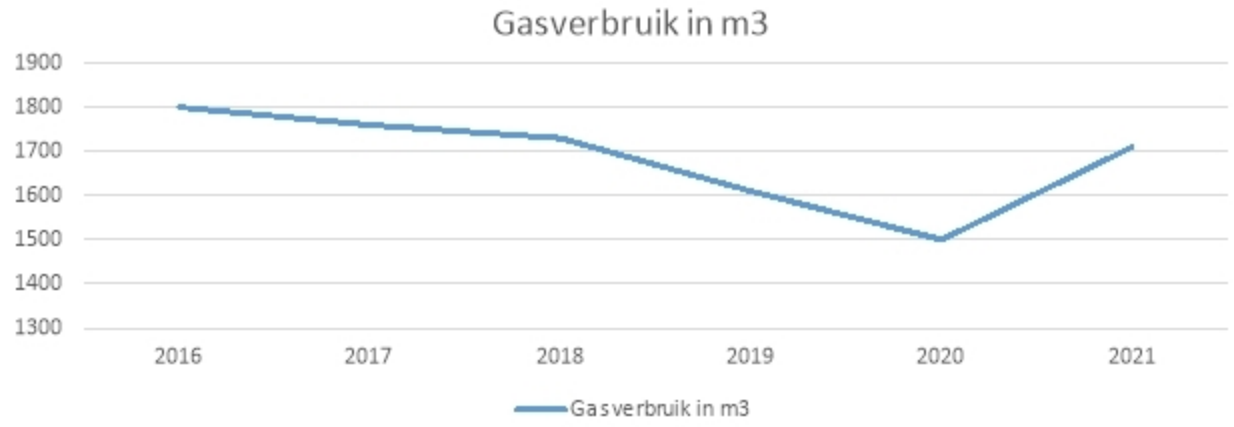
- RRE / RREW
- Energiearmoede
- Grootschalige opwek
- Onderzoek naar grootschalige opwek met mogelijkheid tot 100% lokaal eigendom

Gemeente Mook en Middelaar

Warmte

Stand van zaken

Gemiddeld aardgasverbruik per huishouden: ong. 1.710 M3 (2021)

Gemeente Mook en Middelaar

Warmte

Landelijke doelstellingen

- Vanaf 2026 bij vervanging CV-ketel hybride warmtepomp verplicht
- Peildatum 2030 bijmengverplichting 20% groengas aan gebouwde omgeving
- In 2050 compleet aardgasvrij

Gemeente Mook en Middelaar

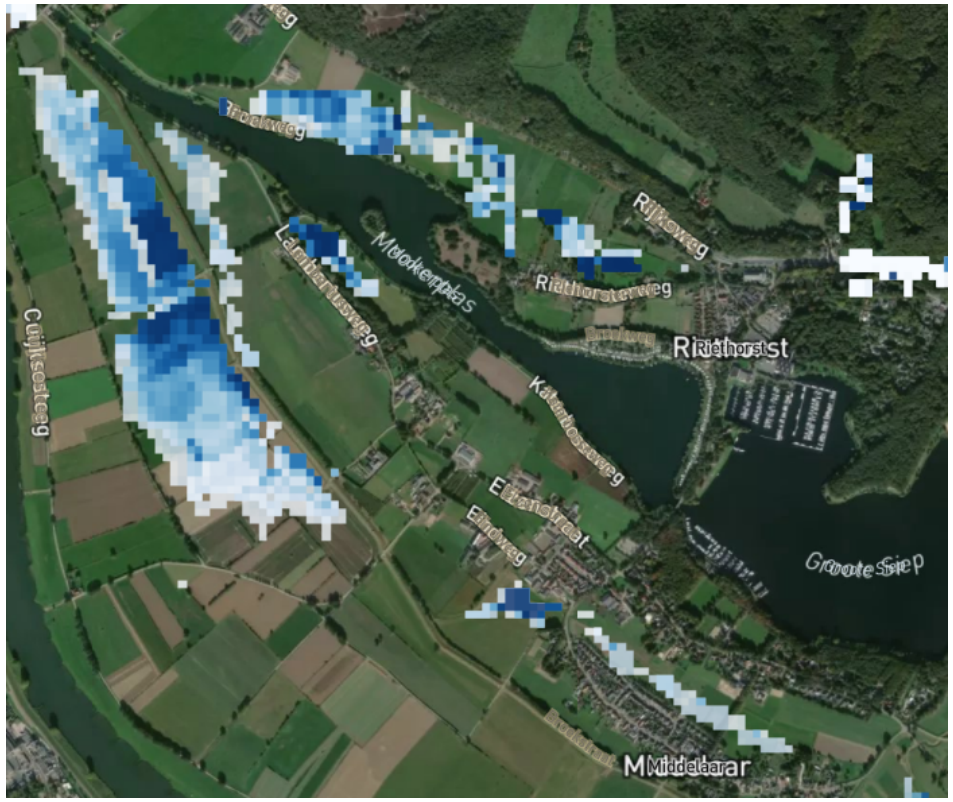
Warmte

Projecten

- Inzet op besparing en isolatie, ook vanuit het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) 2023
- Energiearmoede
- Lokale plannen, in samenwerking met het Energiecafé
- Lokale economische haalbaarheidsscan aquathermie en bodemenergie
- RES NML vorming Cow (Coalition of the Willing) groengas gebouwde omgeving

Klimaatadaptatie

Stand van zaken

Bron: Klimaatmonitor,
risico's wateroverlast

Bron: Klimaatmonitor,
hittekaart

Gemeente Mook en Middelaar

Klimaatadaptatie

Landelijke doelstellingen
(Nationale Klimaatadaptatiestrategie)

In 2050 moeten gemeenten klimaatadaptief zijn.
Zo moeten er plannen worden opgesteld omtrent:

- Hitte
- Droogte
- Waterveiligheid

Gemeente Mook en Middelaar

Klimaatadaptatie

Projecten

- Ondersteuning bewoners bij het onttegelen
- Subsidie afkoppeling regenwaterafvoer

Gemeente Mook en Middelaar

Biodiversiteit

Stand van zaken

Hierover is geen beleid, wel worden er projecten uitgevoerd rondom:

- Stimulering groen in de gemeente (verwijderen tegels/aanleggen planten en bloemen)
- Stimulering biodiversiteit in de eigen tuin (mogelijkheid tot bestellen nestkastjes / insectenhuisjes)

Biodiversiteit

Landelijke doelstellingen
(Biodiversiteitsstrategie 2030)

- Tenminste 30% van het land- en zeeoppervlak beschermd gebied
- Gebieden aanwijzen als natura2000 gebied
- Soortenbescherming

Gemeente Mook en Middelaar

Biodiversiteit

Projecten

- Stimuleren bewonersinitiatieven m.b.t. vergroening
  Denk aan tegels opruimen en aanleggen planten / plaatsen insectenhuisjes
- Onderhoud zonder pesticiden
- Kaphout laten liggen
- Diversiteit in beplanting
- Maasheggen

Gemeente Mook en Middelaar

Circulariteit

Stand van zaken

Hierover is geen beleid, wel aandacht voor:

- Zoveel mogelijk hergebruiken van grondstoffen op projectbasis, bijv. asfalt
- Meer afvalstromen op de milieustraat
- Nu nog 107 kg restafval per inwoner

Gemeente Mook en Middelaar

Circulariteit

Landelijke doelstellingen
(Grondstoffenakkoord en Programma Nederland Circulair)

- In 2030: 50% minder gebruik van primaire grondstoffen

- In 2050: compleet circulair
  (zo veel mogelijk hergebruik, geen afval meer)

Gemeente Mook en Middelaar

Circulariteit

Projecten

- Herziening afvalinzameling
- Luierinzameling

Gemeente Mook en Middelaar

Participatie

Gemeente Mook en Middelaar

Participatie

Doel

- Meenemen visies uit samenleving
- Creëren draagvlak
- Invulling geven aan doelstellingen

Gemeente Mook en Middelaar

Participatie

Wie?

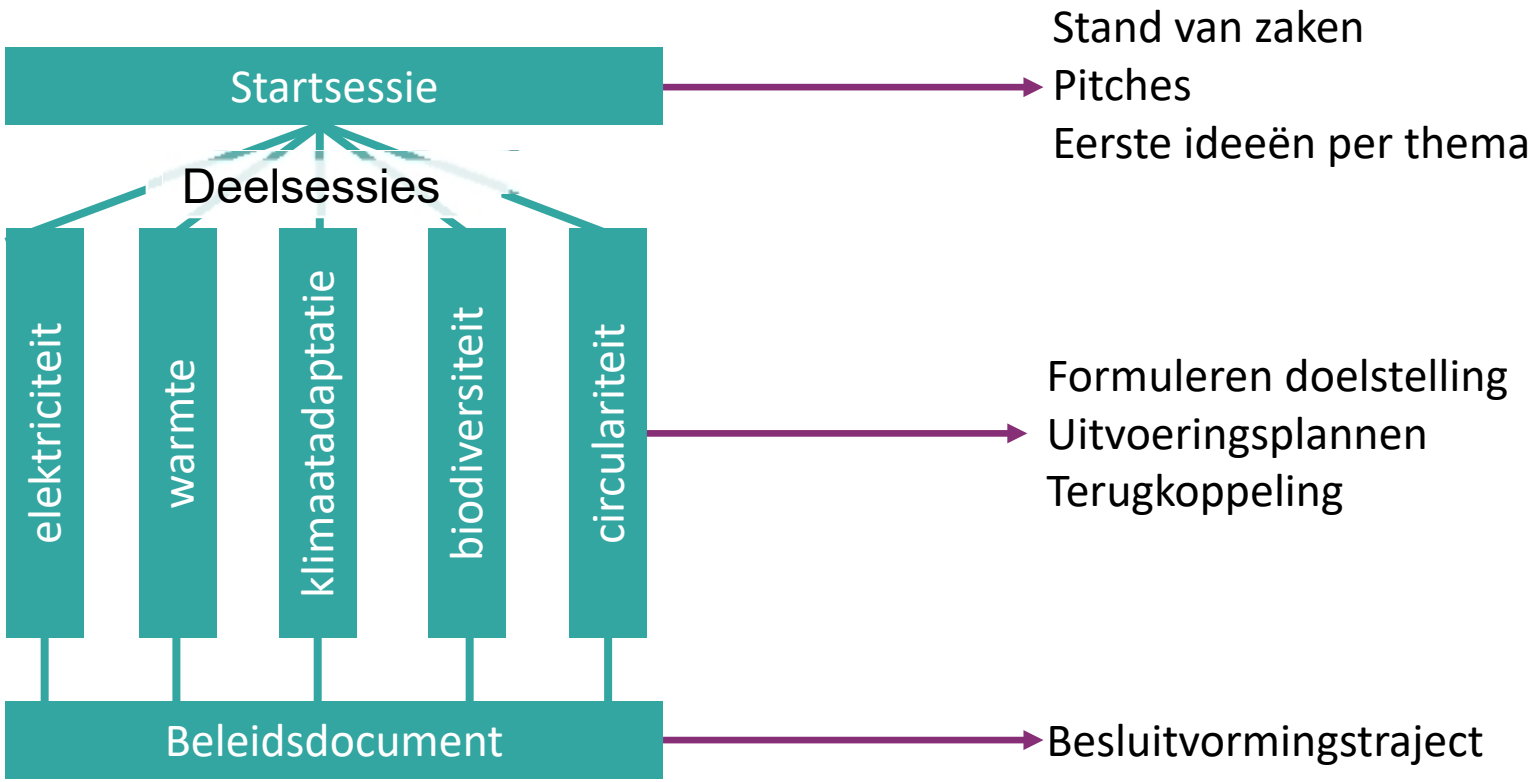
- Inwoners
- Organisaties
- Bedrijven

- Rol participanten:
  - Adviseur beginspraak
  - Raadpleegbaar
  - Sparringspartner
- Rol Raad:
  - Kaders op voorhand / pitch
  - Volgen proces participatie
  - Besluitvorming

Gemeente Mook en Middelaar

Participatie

Traject 1 – fysieke participatie

Gemeente Mook en Middelaar

Participatie

Traject 2 – online participatie

- Speciale pagina op Maasburen
- Themasessies komen hier terug
- Mogelijkheid om op een onderwerp en op elkaar te reageren
- Input kan meegenomen worden in terugkoppeling

- Verslaglegging en presentaties

Gemeente Mook en Middelaar

Participatie

Traject 3 – actieve participatie

- Inzet op bereik jongeren
- Concrete doelen en ideeën worden getest:

    - Online bevraging – groot bereik, weinig moeite
    - De straat op – kies de doelgroep uit

Gemeente Mook en Middelaar

Participatie

Tijdspad

Q2 Bijeenkomsten, online participatie en bevragingen

Q3 Uitwerken en opstellen beleid, feedbackrondes participanten

Q4 Vaststelling college, inspraak, vaststelling gemeenteraad

Gemeente Mook en Middelaar

Pauze!

Gemeente Mook en Middelaar

Introductie Energiecafé

Gemeente Mook en Middelaar

Afsluiting

Bedankt voor uw aandacht!

Gemeente Mook en Middelaar

Raadsinformatieavond - 9 maart 2023

Energiecafé
Mook en Middelaar
duurzaam door verbinding

Wat is het Energiecafé?

- Ontstaan tijdens Molenhoek Pakt Aan projectenwedstrijd in 2017 van de Dorpsraad Molenhoek
- Uitgegroeid tot 15 vrijwilligers uit onze gemeente
- Kernteam en energiecoaches
- Sinds eind 2020 een stichting

Onze vrijwilligers

Energiecafé Mook en Middelaar
duurzaam door verbinding

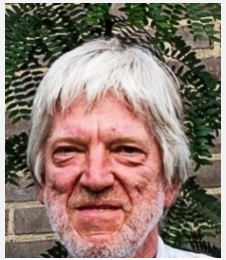
Bestuur (+ kernteam)

Paul Meindersma

Barny Versteegen

Tolé Hoep

Kernteam (+ energiecoaches)

Stef Mientki

Menno Arendz

Jannes Marinus

Anneke Teepe

Gert-Jan Pieterse

Energiecoaches

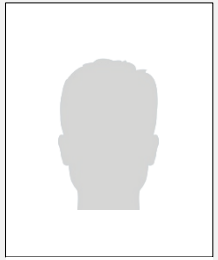

Rolf van der Kemp

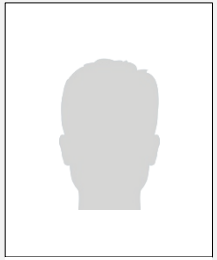

Paul Otten

Erik Renkens

Stan Brinkhoff

Maarten Vierhout

Jeanne Mertens

Edwin Groener

Waar staan we voor?

Energiecafé Mook en Middelaar
duurzaam door verbinding

- Ons motto is “duurzaam door verbinding”
- Bewoners met en zonder kennis/ervaring met elkaar verbinden
- Bewoners van onze gemeente helpen om samen onze leefomgeving te verduurzamen
- De “buur-helpt-buur” en de “van onderaf” benadering
- Geen commerciële belangen

Burgemeester Willem Gradisen en klimaatburgemeester Rolf van der Kemp voor het gemeentehuis

Met wie werken we samen?

Energiecafé Mook en Middelaar
duurzaam door verbinding

Gemeente Mook en Middelaar

Nijmegen

gemeente Heumen

DORPSRAAD Molenhoek

gemeente GENNEP

gemeente BERGEN Limburg

energie samen

Stroomvanhier

GEMEENTE Berg en Dal

Loket Duurzaam Wonen+

Hoom

natuur en milieu federatie limburg

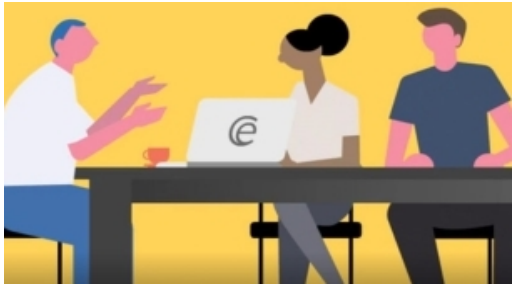
Wat doet het Energiecafé?

Energiecafé Mook en Middelaar
duurzaam door verbinding

Energie coaching

Inloopavonden

Informatiebijeenkomsten

Isolatie- en zonnepanelenacties

Blowerdoortest

Projecten

Wat hebben we bereikt?

Energiecafé Mook en Middelaar
duurzaam door verbinding

2018

- Startbijeenkomst (90 aanw)
- Informatiebijeenkomst (150 aanw) zonnepanelen + **zonnepanelenactie**
- **Informatiebijeenkomst** warmtepompen
- **Informatiebijeenkomst** isolatie + inkoopactie
- Energiemarkt (met gemeente)

2019

- Warmtebeeldcamera informatieavond + actie
- **Informatieavond** glasisolatie
- Isoleer je eigen dak
- Isolatie-**informatieavond** en **isolatieactie** (gevel/vloer/dak/glas) gaande
- Subsidieaanvraag RRE opgesteld voor gemeente
- **Informatiebijeenkomst** 'Huisfluisteraar' (Lars Boelen) over eenvoudige besparingsmaatregelen (120 aanw)

2020

- Gegroeid van 5 naar 13 vrijwilligers
- 10 vrijwilligers opgeleid tot energiecoach
- We zijn een stichting geworden
- Versnelling aangebracht in de RRE-regeling
- Met onze **zonnepanelenactie** weer veel zonnepaneel-installaties geplaatst
- Met onze **isolatieactie** weer veel woningen geïsoleerd
- Apparatuur aangeschaft voor onze energiecoaches

2021

- Ruim 100 individuele adviezen door **energiecoaches** aan bewoners
- **Inloopspreekuren** energiecoaches
- Bijdrage aan **RRE-project** van gemeente (voucheractie)
- **Informatiebijeenkomst** over eenvoudige energiebesparingsmaatregelen in huis
- **Open Duurzame Huizenroute** organiseren in kader van de Nationale Klimaatweek
- Klimaatburgemeester 2021 voor Mook en Middelaar
- **Zonnepanelenactie**
- **Isolatieactie**
- Bijdrage aan voorbereiding voor **RRE-W project** van gemeente

2022

- Uitvoering **RREW-project**
- 165 **energiecoach bezoeken**

500 aanvragen!

- **Inloopspreekuren** energiecoaches
- **Molenhoek-Zuid**
- Workshop 'In één avond wegwijs in de energietransitie'
- Buur-helpt-buur initiatieven
- **Informatiebijeenkomst** georganiseerd over warmtepompen en subsidie mogelijkheden
- **Informatiebijeenkomst** met open inloop voor zeven onderwerpen
- **Open Duurzame Huizenroute**
- Klimaatburgemeester 2022 voor Mook en Middelaar
- Landelijke actie 'Samen de winter door'.
- Voorbereiding **Energiearmoede project**

Onze ambities

- Opschaling!
- Fysiek loket (‘Energiehuis’)
- Fix-team

Voortgang klimaatdoelen

In 2030 moet Nederland 55% minder broeikasgassen uitstoten vergeleken met 1990. Het streven is zelfs 60% vermindering. In 2050 wil Nederland klimaatneutraal zijn. Dat wil zeggen dat de uitstoot van broeikasgas in 2050 niet hoger is dan wat er vastgelegd wordt, netto is de uitstoot dus nul. Het kabinet geeft elk jaar inzicht in hoe het gaat met het beleid en het halen van de doelen.

Meer informatie

Energiecafé Mook en Middelaar
duurzaam door verbinding

Overzicht | Energiecoaches | Energie besparen | Inkoopacties | Over ons | Contact | Inschrijven nieuwsbrief

Ik wil energieadvies

Comfortabel wonen in een energiezuinig en duurzaam huis?

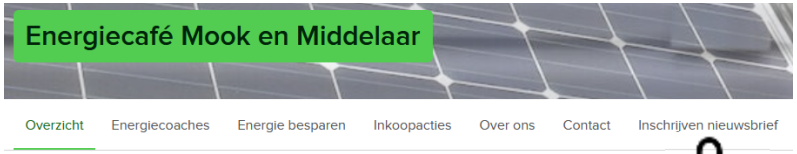
Agenda

Energiecafé Mook en Middelaar

Meer informatie

Energiecafé Mook en Middelaar
duurzaam door verbinding

- Nieuwsbrief

- Facebook

- INFORMATIEPAGINA TER SPRAKE — Gemeente Mook en Middelaar

Activiteiten van het Energiecafé

Wilt u gratis advies over energie besparen en het verduurzamen van uw woning? De energiecoaches van het Energiecafé staan voor u klaar. Ga naar: www.energiecafemookenmiddelaar.nl en meld u aan via de groene knop 'Ik wil advies'.

Gratis training
Verduurzaming van een woning en gereed maken om van het aardgas af te kunnen, is minder makkelijk dan het lijkt. Samen, met anderen in de buurt, is leuker en effectiever. Ook met het doel om het voor allen haalbaar en betaalbaar te houden. We bieden een gratis training aan voor de rol van buurtbegeleider. Met als doel om gezamenlijk uitvoering te geven aan het verduurzamen van de eigen woningen. Wilt u daar meer van weten? Of kent u iemand die dat misschien wil? Neem dan contact op met Menno Arendz op 06 - 54 30 62 48 of via menno.arendz@energiecafemookenmiddelaar.nl

Agenda Energiecafé

- 6 maart: 20.00 - 21.30 uur, open inloop spreekuur, LOP Molenhoek.
- 16 maart vanaf 20.00 uur: Kennis uitwisselen, vragen stellen en beantwoorden in een interactieve setting. Klimaatborrel voor iedereen die actief wil zijn in de energietransitie, samen met anderen. Locatie: Thiemeloods Leemptstraat 34, Nijmegen.
- 25 maart: 10.30 - 12.00 uur, spreekuur tijdens Digicafé, LOP Molenhoek.
- 11 mei: Thema-avond. 'Save the date'. Het wordt een leuke, interactieve avond. Veel gelegenheid voor vragen. Onderwerp wordt nog nader bekend gemaakt.

Kijk voor meer informatie en voor de agenda op: www.energiecafemookenmiddelaar.nl

Samen sterk voor DuurzaaMM

Onze oproep aan gemeenteraad

Energiecafé Mook en Middelaar
duurzaam door verbinding

- Zet samen met ons **meerjarig beleid** uit voor verduurzaming van onze gemeente en de huizen van onze bewoners
- Formuleer **korte en lange termijn doelen, waar we aan kunnen bijdragen**
- Maak **meerjarig middelen** vrij voor het Energiecafé
- Werk met ons samen aan **opschaling**
- Maak samen met ons werk van **participatie**
- Betrek ons altijd **vroegtijdig** in de voorbereiding van projecten
- Leer van en **werk structureel samen** met omliggende gemeenten
- Laat bewoners zien waar de gemeente staat t.o.v. gestelde **CO2-reductie doelen**

Bedankt voor uw aandacht!

Vragen?

Energiecafé
Mook en Middelaar
duurzaam door verbinding

Gemeente Mook en Middelaar

Verslag

Raadsinformatieavond Veiligheid 13 april 2023

Locatie: herberg 't Zwaantje te Mook

Presentielijst

Raads- en commissieleden:	de heer Eeren (DGP) Mevrouw Janssen Groesbeek-Cremers (DGP) de heer van der Linden (DGP) mevrouw Mulders (DGP) mevrouw Smits-Janssen (DGP) mevrouw van Keulen (GroenLinks) mevrouw Roozendaal (GroenLinks) de heer Broekmans (PvdA) de heer van Kessel (PvdA) de heer Brinkhoff (VVD) mevrouw van Brunschot (VVD)
Afwezig:	de heer Dillerop (wethouder) de heer Rodoe (wethouder) de heer Mariman (gemeentesecretaris) mevrouw van den Bergh-Visser (VVD) mevrouw De Vito (VVD) mevrouw Pieks (PvdA)
Voorzitter:	de heer Scheltinga
Commissiegriffier:	mevrouw van Helden
Griffier:	mevrouw van Arensbergen
Portefeuillehouders:	de heer Gradisen (burgemeester) de heer Herings (wethouder)
Gemeentesecretaris:	
Overige genodigden:	mevrouw Dinnissen (ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid) mevrouw Hermens (beleidsadviseur Openbare Orde en Veiligheid) mevrouw van Bergeijk (stagiaire griffie)
Externe ondersteuning:	de heer de Wildt (wijkagent) de heer de Rooij (teamchef politie Venray-Gennep) de heer Bemelmans (accountmanager RIEC Limburg) de heer Kleuskens (regisseur natuurbrandbeheersing Veiligheidsregio Limburg-Noord) de heer Besselink (postcommandant Mook Veiligheidsregio Limburg-Noord)

Aantal aanwezige inwoners: 8

Aanvangstijd: 19.30 uur Sluitingstijd: 22.10 uur

Geluidsopnamen

Van deze vergadering is geen geluidsopname gemaakt.

Verslag

1 **Opening**

- De voorzitter opent de vergadering en heet allen van harte welkom.
- De vergadering is in verband met de locatie niet live te volgen of terug te luisteren.
- Er is bericht van verhindering ontvangen van mevrouw van den Bergh-Visser (VVD), mevrouw De Vito (VVD) en mevrouw Pieks (PvdA).

2 **Vaststellen agenda d.d. 13 april 2023**

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 **Welkomstwoord Burgemeester**

De burgemeester geeft een introductie en toelichting op het programma van de avond.

4 **Verdelen in 3 groepen**

De voorzitter vraagt de aanwezigen in drie groepen te verdelen en plaats te nemen bij de eerste informatiesessie.

5 **Informatiesessie ronde 1 19.45-20.30 uur**

Het betreft parallelle sessies van
1. Politie
2. RIEC
3. Brandweer

6 **Informatiesessie ronde 2 20.30-21-15 uur**

Het betreft parallelle sessies van
1. Politie
2. RIEC
3. Brandweer

7 **Informatiesessie ronde 3 21.15-22.00 uur**

Het betreft parallelle sessies van
1. Politie
2. RIEC
3. Brandweer

8 **Sluiting & concept verslag**

De voorzitter dankt de sprekers en aanwezigen voor hun deelname en sluit de bijeenkomst om 22.10

Bijlagen:
1. Ondermijningsbeeld Mook en Middelaar 2020
2. Presentatie RIEC
3. Presentatie Brandweer

Aldus ongewijzigd vastgesteld door de Raadsinformatieavond op …

Integraal Ondermijningsbeeld Mook en Middelaar

Ondermijning

Criminele activiteiten waarbij legale structuren worden misbruikt en waardoor de fundamenten van de samenleving worden aangetast.

Basis

- Objectieve en subjectieve informatie
- Systeeminformatie
- Interviews
- Professionele intuïtie van medewerkers uit vier organisaties

Gelegenheden

Bij de uitvoering van criminele activiteiten en voor het investeren van de verkregen winsten is de crimineel aangewezen op de mogelijkheden die de plaatselijke faciliteiten en infrastructuur bieden. De volgende factoren maken de gemeente Mook en Middelaar aantrekkelijk voor criminelen:

Grensligging

Ligt nabij de A73

Blinde vlekken

Thema's en locaties waar nog weinig zicht op is, maar die mogelijk wel voorkomen of worden gebruikt voor ondermijning.

Thema's:
Mensenhandel

Fysiek:
Buitengebied, industrie- en bedrijventerreinen, facilitators

'Wel vermoedens, geen zicht'

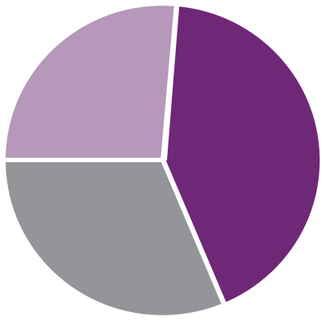
Resultaten

Geïdentificeerde ondermijners

31 personen

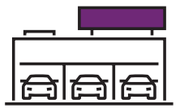
49 rechtspersonen

Thema's

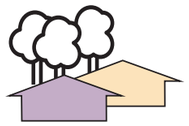

Groot buitengebied

Industrie- en bedrijventerreinen

Recratie en vakantieparken

Jachthaven

Risicolocaties

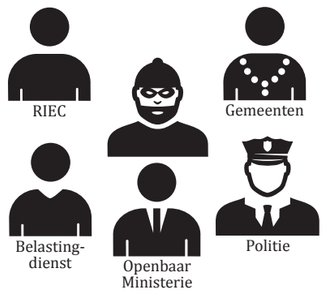
De gemeente Mook en Middelaar bestaat uit een aantal kernen met een groot buitengebied. Daarnaast beschikt de gemeente over een jachthaven, recreatie- en vakantieparken en enkele industrie- en bedrijventerreinen.

Bevindingen & aanbevelingen

Top 2 - prio

1. **Drugs**
2. **Blinde vlekken**

Aanbevelingen:

- **Verzamel en verrijk signalen van ondermijning.**
- **Zet in op het identificeren en de aanpak van facilitators.**
- **Zorg voor een toereikende registratie van dumpingen van drugsafval.**
- **Investeer in het (integraal) controleren van locaties waar weinig tot geen zicht op is, of waar signalen zijn van ondermijning.**
- **Zorg voor een intensievere aanpak van mensenhandel.**

© RIEC Limburg 2020

Ondermijning

Criminaliteit die schadelijk is voor de maatschappij

- Georganiseerde criminaliteit
- Verwevenheid onderwereld en bovenwereld
- Illegaal vermogen legaal maken
- Ontwrichten van maatschappelijke structuren en aantasting van de fundamenten
- Bereidheid tot toepassing geweld/intimidatie; bedreiging; corruptie en infiltratie

GEVOLGEN

verlies gezag en het vertrouwen in de rechtsstaat

Hoofdtaken RIEC Limburg

Het RIEC heeft twee hoofdtaken:

- Juridisch platform voor informatiedeling
- Ondersteunen van het lokale bestuur
  - Bestuurlijke en integrale casusaanpak
  - Analyses (IOB en Fenomenen)
  - Vergroten (bestuurlijke) weerbaarheid

Resultaten RIEC Limburg

RIEC Limburg CRIME COURSES **1554**

RIEC-LIEC

81 Hulpvragen
Wet
Bibob

Toolkit gemeenteraadsverkiezingen & bewustwordingssessie nieuwe raden

222 lokale overleggen

1864 casusssen geregistreerd

76 overleggen van ondermijningstafels

31 SCANS BESTUURLIJKE WEERBAARHEID

Versterkingsplan

- Versterkingspijlers
  - Criminele aanwas jeugd
  - Weerbare samenleving
  - Intergemeentelijke bestuurlijke handhaving
- Rode draden
  - Cybercriminaliteit
  - Follow the money

In de media

‘Niet naïef zijn over criminele infiltratie van de raad’

Gemeenteraadsleden steeds vaker bedreigd: ‘slecht geslapen’

Komende jaren 100 miljoen extra om weerbaarheid van het openbaar bestuur te vergroten

Onderwereld probeert in politiek door te dringen: 'Vooral Brabant is alert'

‘Ik weet waar je woont’, één op de vijf raadsleden stuit op criminelen

Driekwart raadsleden herkiesbaar ondanks dat werk minder leuk is geworden en dat ze vaker bedreigd worden

Waarom is gemeente interessant?

Uitkeringen,
vergunningen,
in- of uitschrijvingen,
investeringen in
bedrijven of vastgoed

Grondhouding is
dienstverlenend

Invloed op politiek

Waarom is een politieke partij interessant voor criminelen?

- Invloed op de besluitvorming
- Invloed op bestedingen overheidsgeld
- Invloed op bestemmingsplannen en grote projecten

Uitingsvormen

- Belangenverstrengeling
- Beïnvloeding
- Infiltratie
- Intimidatie
- Bedreiging
- Geweld
- Chantage
- Omkoping

Natuurbrandbeheersing

Gemeente Mook en Middelaar

Peter Kleuskens
Mark Besselink

13 april 2023

Onderwerpen

- Natuurbrandmanagementplan (NBMP)
- Interreg project
- Compartimentering
- Bluswatervoorzieningen
- Wet- en regelgeving

Natuurbrandmanagementplan

- Opgesteld in 2020.

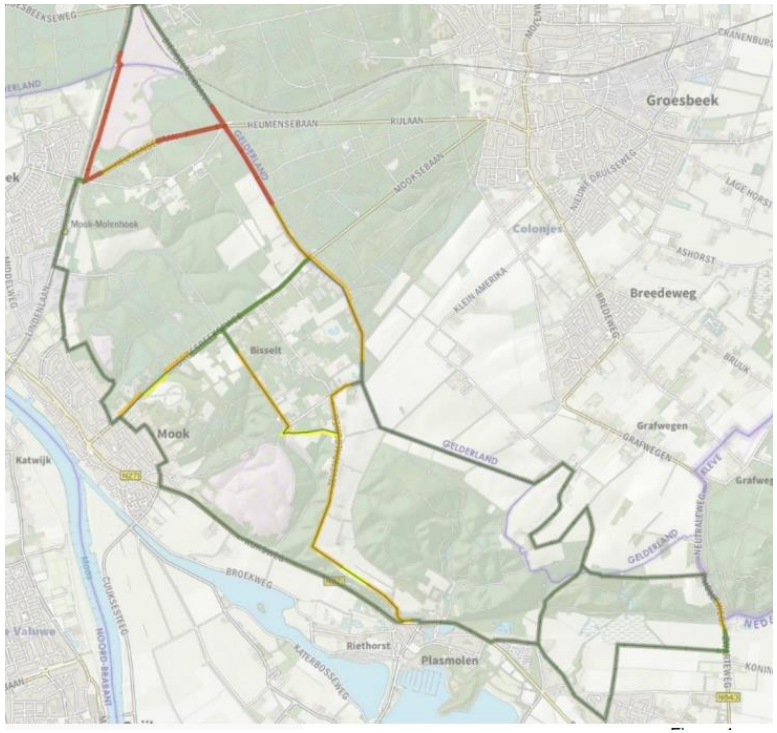

Interreg project

- Interreg project 2016
- Europese subsidieaanvraag
- In de zomer besluit of het wordt toegekend

Compartimentering

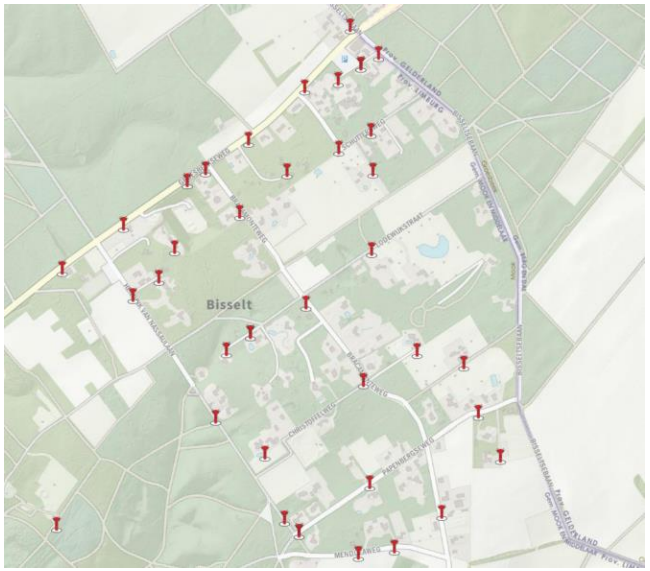

- Compartimentsgrenzen
- Stoplijnen
- Berijdbare wegen
- Schouwapp

Bluswatervoorzieningen 1

Primaire bluswatervoorzieningen (brandkranen)

- Vooral voor woonwijken
- 30 m3 / uur
- Lage druk
- Waterwagens

Bluswatervoorzieningen 2

Secundaire bluswatervoorzieningen (geboorde putten / blusvijver)

Bluswatervoorzieningen 3

Grootschalig Watertransport Systeem

veiligheidsregio limburg-noord

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Werkwijze GWT Mookerheide / Heumense Schans.

Inzet: SLH 3000 (afleggen 2100 meter)
Inzet: DPH 1500 (waterzijde Maas)
Inzet: DPH 1500 (zijde Mookerheide)

Slangen afleggen: (SLH 3000)

1) Begin met afleggen bij het spoorbrug;
   a. Zorg dat je voldoende loos hebt om de slang tot net over de brug te leggen;
   b. Zorg dat de koppeling + slang 'aflopend' liggen (leegloopmogelijkheid).
2) Leg de slang over de weg via de Lindelaan naar de Rijksweg;
3) Ga vanaf de Rijksweg naar de Maasdijk;

Koppelen maaszijde: (DPH 1500)

4) Koppel aan op de pompunit (DPH) aan de Maasdijk;

Koppelen en afleggen slangen zijde Mookerheide: (DPH 1500)

5) Koppel de slang aan de gereedliggende slang bij de brug;
6) Rij de slang vervolgens uit naar de opgegeven locatie.

Slangenbruggen plaatsen tussen brug en Maaszijde.
Plaats slangenbruggen bij de Rijksweg en de Burg. Sengersweg (ingang industrieterrein).

Algemeen.

1) De afstand van de Maas tot aan de spoorbrug is ongeveer 2100 meter;
2) De spoorbrug is ongeveer 50 meter lang;
3) Leg de slang niet over het fietspad. Dit levert problemen op bij het opruimen (bomen);
4) De afstand van de spoorbrug tot aan het jachtslot is ongeveer 550 meter.

VR Gelderland Zuid.
Met VR Gelderland zijn afspraken gemaakt dat wanneer het GWT ingezet gaat worden dat ook VR Gelderland Zuid de werkwijze van VR Limburg Noord volgt.

Wet- en regelgeving

Vragen

Terugkoppeling ‘Praat mee’-avond

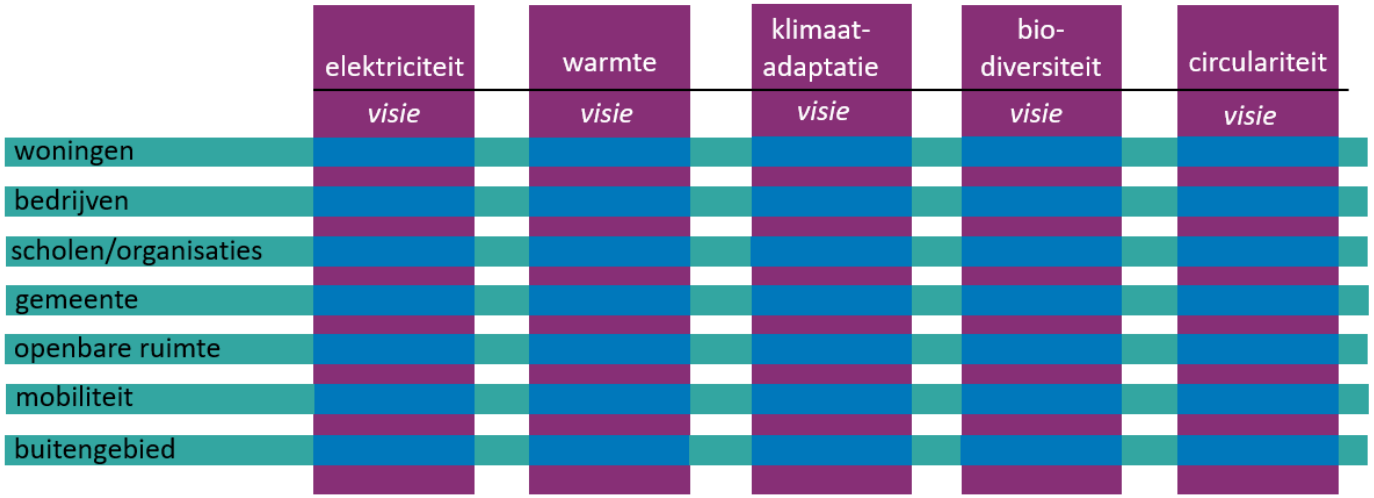
Biodiversiteit en klimaatadaptatie

Gemeente Mook en Middelaar

Inleiding

De gemeente Mook en Middelaar is bezig met het vernieuwen van het duurzaamheidsbeleid. Na een startsessie op 9 mei, zijn er verschillende themasessies georganiseerd. Op 8 juni was de sessie over Biodiversiteit en klimaatadaptatie. Naast ambtenaren en raadsleden, waren er 21 inwoners aanwezig. Samen met inwoners hebben we doelen besproken en plannen verzonnen. De gemeente gaat met al deze voorstellen aan de slag om een samenhangend duurzaamheidsbeleid op te stellen, waarin we uiteindelijk onderstaande thema's aanhalen.

In dit document koppelen we terug wat er allemaal gezegd is tijdens de thema-avond. Het wordt op onze praat-mee pagina op Maasburen geplaatst. Daar kunt u reageren op de voorstellen die door inwoners gedaan zijn, of extra ideeën aandragen.

Gemeente Mook en Middelaar

Verslag

In dit verslag leest u de discussiepunten, verschillende vragen en aangestipte onderwerpen terug. De daadwerkelijk genoemde doelen en plannen leest u verderop.

Algemeen

Er is een toelichting gegeven op de huidige wetgeving. Hierop zijn enkele opmerkingen gekomen.

Opmerkingen:

- *Is er een nulpuntmeting gedaan? Hierop moeten doelstellingen worden gemaakt*
- *Hoe staat het met de provinciale doelstellingen?*
- *Er is veel natuur in de gemeente, maar er wordt weinig beheerd door de gemeente. In hoeverre wordt hierin samengewerkt met Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer?*
- *Wat doet de gemeente om jongeren/schoolkinderen te stimuleren? (m.b.t. educatie)*
- *Wat is nu precies klimaatadaptatie?*

Doelen

Tijdens de bijeenkomst zijn er een aantal doelen rondom het thema circulariteit besproken. Deze doelen zijn opgesteld om de discussie op gang te brengen en zijn dus niet op voorhand vastgestelde doelen van de gemeente of doelen waarvan nu gezegd wordt dat die in het nieuwe beleid moeten komen. In de tweede kolom staan de verschillende opmerkingen die er over gemaakt zijn. Als u in een reactie wil reageren op de doelen, geef dan aan op welk doel u reageert, door de letter te benoemen.

Gemeente Mook en Middelaar

Doelen (biodiversiteit)

Thema	Voorzet doelen	Reacties
A Woningen	Nieuwbouw: natuurinclusief Bestaand: 25% minder tegels 2030 (Vervangen door planten en bloemen)	- We moeten toe naar een normering voor verharding (tuinen/verkoelend/waterdoorlatend). Dit ook opnemen in de vergunning (hoeveel procent van de tuin verhard mag zijn) - Wat doen we voor mensen die geen zin hebben in tuinonderhoud? Evt. tuinadvies gemeente - Wat doen we met tuinen die gaan woekeren? - Bestaande bouw moet dit ook in 2030 gerealiseerd hebben. Als je het niet regelt hebben alle kleine woningen airco's. - Kijk op struikrovers.nu - Communicatie, voorlichting, educatie, om inwoners mee te krijgen. Ook bij andere gemeenten ideeën ophalen Maasschouw over biodiversiteit - Biobased / klimaatadaptief bouwen (als we al kunnen voorspellen hoe dit moet, nulmeting), normering toepassen - Hierbij ook aandacht voor de hittekaart
B Bedrijven	2030: groene bedrijventerreinen	- Al het gemeentelijk openbaar groen moet biodivers zijn
C Organisaties/ Onderwijs	Conform woningen	- Hier moet meer en strenger maatwerk op komen
D Gemeente		- Al het gemeentelijk openbaar groen moet biodivers zijn - Minimaliseren van plaatsen van events. Niet overal toestaan, maar terrein kiezen waar het wel kan. Liefst waar al geen natuur is. Dan mag handhaving ook geld kosten - Ook nadenken over welke bomen we planten, biodivers met klimaat om kunnen gaan - Bomenverordening moet de kapvergunning overrulen - Bomenlijst vernieuwen
E Openbare ruimte	2040: ecovriendelijke verbindingen	- Ook ecologische hoofdstructuren
F Mobiliteit	2030: 25% bloemrijke bermen	- Doelen mogen strenger/ambiteuzer, 2040 is laat
G Buitengebied	Geen verstoring leefgebieden meer	- Heb hierbij ook aandacht voor droogte in het bos

Gemeente Mook en Middelaar

Doelen (klimaatadaptatie)

Thema	Voorzet doelen	Reacties
A Woningen	Nieuwbouw: klimaatadaptief Bestaand: in 2030 klimaatadaptief	- Er moet hierbij aandacht komen voor de waterstand. Klimaatadaptief met het oog op waterstand. Daarnaast het glas, de gevels en overstek zo inrichten dat het klimaatadaptief is. Bijv. in de zomer de zon buitenhouden en de warmte binnenhouden in de winter - Grijs waternet hierbij inventariseren - Is het haalbaar om in 2030 de bestaande bouw klimaatadaptief te laten zijn? - In hoeverre kan de gemeente eisen stellen die verder gaan dan het bouwbesluit? De gemeente moet condities stellen om op te toetsen
B Bedrijven	Gelijk aan woningen	- Houd hierbij ook rekening met landbouwbedrijven
C Organisaties/ Onderwijs	Gelijk aan woningen	
D Gemeente	2025: elk dorp een dorpsgroenvisie	- Hierbij ook een biodiversiteitsvisie opstellen
E Openbare ruimte	2030: geen hitte/droogte/waterproblemen 2030: 10% vermindering van verharding	
F Mobiliteit	Bijdrage aan vermindering verharding Parkeerplekken groen	- De 10% moet een minimum zijn
G Buitengebied	2040: voldoende waterbuffer	- Ook moet er voldoende bos zijn - Hier moet ook streng op worden gehandhaafd

Plannen

Na het bespreken van de doelen is er ook gekeken naar welke plannen er bij die doelen horen. Wat zou de gemeente in gang moeten zetten om de doelen ook daadwerkelijk te kunnen halen? Sommige ideeën horen bij meerdere doelen, daarom is dit één lange lijst geworden.

In de eerste kolom staat het nummer van het idee (graag benoemen bij een reactie), in de tweede kolom staat het idee zelf. Op een later moment worden de derde en vierde kolom ingevuld, waarin we als gemeente aan zullen geven of we een idee over kunnen nemen of niet en waarom.

Dit zijn ideeën die door de aanwezigen van de avond genoemd zijn.

Gemeente Mook en Middelaar

Plannen (biodiversiteit)

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
1	Regels opstellen voor het klimaatadaptief zijn van bestaande bewoning (nieuwe regelgeving voor een bepaald jaar), nieuwbouw en handhaving (groene daken, hoeveel bomen, evt. ook grote stukken als gemeente beheren). Ook voorwaarden stellen aan kapvergunning en streng handhaven op Bomenverordening		
2	Regels opstellen voor parkeerplaatsen en bedrijfsterreinen		
3	Educatie verzorgen voor een biodiverse (en onderhoudsvrije) tuin. Het organiseren van een voorlichtingsavond voor burgers om je tuin biodivers te maken		
4	Nulmeting uitvoeren		
5	Hittekaart opstellen		
6	Onderzoek doen naar een OZB-korting met differentiatie op energielabel		
7	Handhaven / herinvoeren Limburgs kwaliteitsmenu voor het gehele buitengebied		
8	Het introduceren van gemeenschappelijke voedseltuinen en voedselbossen en dit reguleren in het sociale domein. (met een brug naar Voedselbank/lage inkomens)		
9	Groene daken met zonnepanelen waterdoorlatend maken		

Plannen

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
10	Al het openbare groen laten beheren door particulieren als uitgangspunt van het gemeentelijke beleid (adoptieplan)		
11	Natuurbestemming voor de Spoorzone		
12	Verbod op pesticiden		
13	Inzetten op de voorbeeldfunctie van de gemeente. Mook & Middelaar, de meest groene en ecologische gemeente van Nederland en iedereen hieraan mee laten doen. Ook met het toerisme		
14	Maak een visie op basis van het sociale domein met het oog op biodiversiteit, klimaatadaptatie, circulariteit en duurzaamheid.		
15	Stikstofmeetpunt op de Sint-Jansberg plaatsen		
16	Samenwerken met Berg en Dal rond de natuur, landbouw en biodiversiteit		
17	Beter onderhoud aan de perken langs de Rijksweg, de “etalage” van Mook en Middelaar. (Zie ook de Regiovisie BGMM)		
18	Het verzorgen van ecologisch doorlopende verbindingszones van stuwwal naar uiterwaarden (3-4 stuks)		
19	Herstel structuur Bakenbomen langs de Maas		

Plannen

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
20	Doelen stellen rondom landbouw en biodiversiteit, natuurinclusief landbouwen		
21	Bij het gebied langs de Maas het gras vervangen door wilde bloemen met een pad voor het uitlaten van honden		
22	Bij het afgeven van een vergunning voor bouwplannen of bestemmingsplannen ook plannen voor de groeninrichting opnemen		
23	Landbouwgrond langs de Sint-Jansberg biodivers maken (met als voorbeeld de Biesterhof)		
24	Biodiverse zonneparken met groen eronder		
25	Opstellen van een maaibeleid		
26	Doorgaan met het onttegelen		
27	Platte daken benutten als groendaken		
28	Inheemse planten en bomen planten		
29	Kleinere huizen bouwen met het oog op klimaatadaptatie (bijv. eenpersoonswoningen)		

Plannen

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
30	Maak van de dorpsnatuurvisie een visie op basis van waarden omtrent volksgezondheid		
31	Maak een verlichtingsplan op basis van de richtlijnen natuurlijk kunstlicht		
32	Scholen nestkastjes of natuurvriendelijke dakpannen geven		
33	De gemeente moet een positieve grondhouding hebben, d.w.z. : evenementen strikt uitkiezen en een strenge kapvergunning (met verwijzing naar de bomenverordening)		
34	Het invoeren van het beleid “Carnivoor, geef het door”		
35	Onderhouden van de bermen		
36	Het uitvoeren van een campagne over hoe je je gedraagt in de natuur. Ook kritisch zijn op evenementen		
37	Het opstellen van een ecologische structuurvisie Maasheggen		
38	Minder parkeerplaatsen door oversteek		

Plannen (klimaatadaptatie)

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
1	Subsidies voor groene daken. Groene daken ook verplichten waar dit mogelijk is en hierbij letten op materialen		
2	Geluidseisen stellen, verbod op scoutingmuziek		
3	Opnemen regels rondom groen en bomen in wet en regelgeving en dit inzetten bij nieuwe projecten. Veel groen in de wijk.		
4	Grijswatercircuit eventueel verplichten		
5	Passieve klimaatadaptatie, ook het voorkomen van airco's		
6	Houtstookverbod om pelletkachels te voorkomen		
7	Water (gezamenlijk) afkoppelen en aanleggen rainbox om water op te slaan onder openbare ruimte. Hierbij ook de inwoners ontzorgen. Eventueel ook wateropslag onder stoepen. Waterberging bij nieuwbouw normaliseren en afkoppeling subsidiëren Verder slim omgaan met water en dus minder sproeien		
8	Meer bouwen van kleine woningen voor eenpersoonshuishoudens.		

Gemeente Mook en Middelaar

Plannen (klimaatadaptatie)

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
9	Klimaatcoach instellen voor huiseigenaren. Evt. ook een klimaatadaptatie / biodiversiteitscoach voor bedrijven. Ook moet de gemeente ontzorgen en wijzigingen om aan regelgeving te voldoen subsidiëren		
10	Minder straatparkeren door ondergrondse parkeergelegenheid bij nieuwbouw. Of een gezamenlijke garage voor de deelauto's		
11	Deelauto's en elektrische scooters faciliteren naast de bus en trein, maar ook een lijnboot van Venlo naar Nijmegen		
12	Eigen parkeernorm verlagen		
13	Parkeerplaatsen groen en duidelijker inrichten. Ook parkeerplaatsen bij de kade vergroenen en het station vergroenen		
14	Voorwaarden stellen aan verharding oprit		
15	Normen / regels vaststellen voor bedrijventerreinen. Vooral eisen stellen aan bedrijven		

Gemeente Mook en Middelaar

Plannen (klimaatadaptatie)

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
16	Zonnepanelen verplicht stellen. Openbare parkeerplaatsen overkappen en voorzien van zonnepanelen		
17	Lichtvervuiling – licht alleen aangaan als nodig is – verlichtingsplan – richtlijn licht opstellen. Ook verlichting verminderen		
18	Alle bedrijven klimaatneutraal m.b.t. nieuwbouw en eisen strenger voor bestaande bouw strenger maken. Ook moeten bedrijven eigen energie op kunnen wekken.		
29	Niet meer denken in economische groei, maar klimaat vooropstellen		
20	Parkeerplaatsen op bedrijfsterreinen groen aankleden en met zonnepanelen		
21	Voedselbossen aanleggen		
22	Maatwerk leveren aan monumenten		

Gemeente Mook en Middelaar

Plannen (klimaatadaptatie)

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
23	Overleggen met de landbouwbedrijven over landschapsinvulling		
24	Herinrichting bedrijfsterrein stimuleren		
25	Toerisme niet verder uitbreiden		
26	Bedrijven moeten een duurzaamheidslabel hebben. Bijv. Grium of GPR, concretere eisen en richtlijnen opstellen		
27	Ecowijken en communities stimuleren, met het oog op het cradle to cradle principe. Passief bouwen.		
28	Programma's van Steenbreek, IVN en Natuurmonumenten volgen.		
29	CO2-neutraal worden. Klimaatmitigatie middels CO2-opslag. Inzetten op emissieloos worden. Hierbij ook de SDG-doelen volgen en dit monitoren en toetsen		
30	Regeneratieve landbouw stimuleren en bij inwoners regeneratieve en voedzame tuinen stimuleren		
31	Monitor het NL-gebiedslabel		
32	Educatie aan jongeren m.b.t. duurzaamheid		

Plannen (klimaatadaptatie)

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
33	Inheemse plant- en diersoorten beschermen en behouden		
34	Molenhoek-Zuid alsnog veel klimaatadaptiever / passief bouwen		
35	Alle inwoners de app Obsidentify laten gebruiken		
36	Het vergroenen van schoolpleinen. Ook projecten met schooltuinen (voorbeeldfunctie)		
37	Herstellen van bakenbomen		
38	Toepassen van een WOZ-korting		
39	Beheren van groen door inwoners		
40	Wedstrijden m.b.t. groeninvulling (groenste gemeente worden)		
41	Uitgebreide rapporten opstellen van resultaten klimaatadaptieve maatregelen		

Gemeente Mook en Middelaar

Terugkoppeling ‘Praat mee’-avond

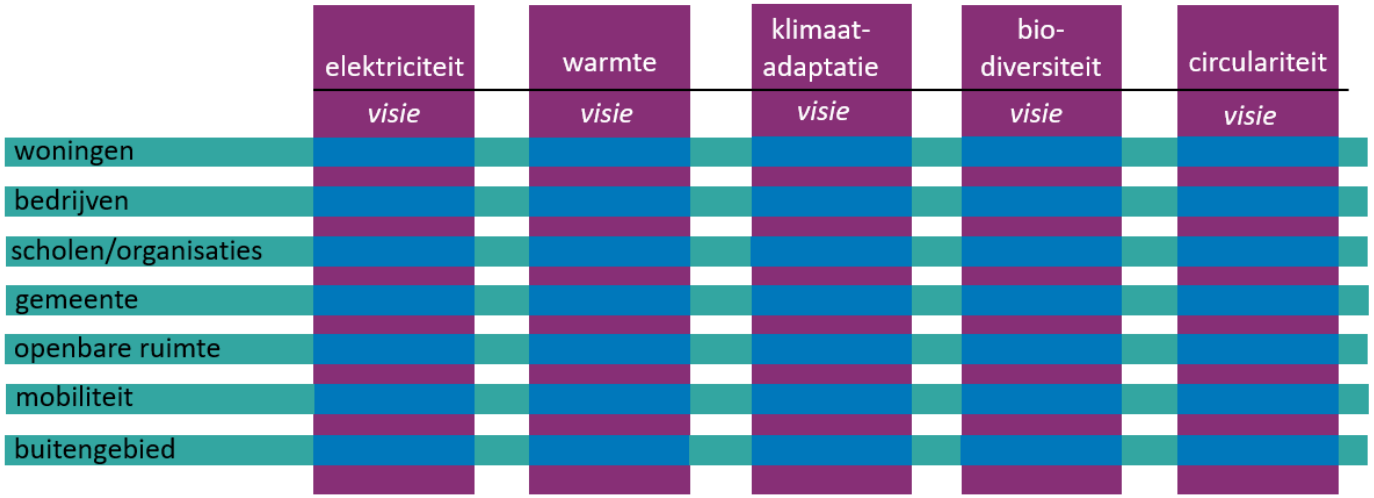
Circulariteit

Gemeente Mook en Middelaar

Inleiding

De gemeente Mook en Middelaar is bezig met het vernieuwen van het duurzaamheidsbeleid. Na een startsessie op 9 mei, zijn er verschillende themasessies georganiseerd. Op 13 juni was de sessie over Circulariteit. Naast ambtenaren en raadsleden, waren er 11 inwoners aanwezig. Samen met inwoners hebben we doelen besproken en plannen verzonnen. De gemeente gaat met al deze voorstellen aan de slag om een samenhangend duurzaamheidsbeleid op te stellen, waarin we uiteindelijk onderstaande thema's aanhalen.

In dit document koppelen we terug wat er allemaal gezegd is tijdens de thema-avond. Het wordt op onze praat-mee pagina op Maasburen geplaatst. Daar kunt u reageren op de voorstellen die door inwoners gedaan zijn, of extra ideeën aandragen.

Gemeente Mook en Middelaar

Verslag

In dit verslag leest u de discussiepunten, verschillende vragen en aangestipte onderwerpen terug. De daadwerkelijk genoemde doelen en plannen leest u verderop.

Thema woningen/inwoners

De eerste resultaten van het nieuwe afvalbeleid laten een flinke verbetering zien. Als deze resultaten doorzetten komen we uit op 47 kg restafval per persoon in 2023. Maar omdat het nog maar een paar maanden loopt, moeten we zien of het ook doorzet. Het GFT blijkt niet meer vervuild te zijn en er is ook geen duidelijke toename van zwerfvuil.

Opmerkingen:

- *zorg dat je als gemeente weet waar alle stromen gerecycled worden!*
- *Wat is de definitie van circulariteit? Is dat zo efficiënt/effectief mogelijk met grondstoffen omgaan?*
- *Wat is de circulaire ladder?* Zie deze link.

Gemeente Mook en Middelaar

Thema bedrijven/organisaties/onderwijs

De discussie loopt in hoeverre bedrijven, organisaties en onderwijsinstellingen juist ambitieuzer zouden moeten zijn. Er is immers een voorbeeldfunctie.

Thema gemeente

Als de gemeente 100% circulair in zou moeten kopen, hoe realistisch is dat dan?

Opmerkingen:

- *Circulair denken sluit aan bij wat er in een eerdere sessie gezegd is: je moet als gemeente anders gaan denken: duurzaamheidsprincipes moeten voorop komen te staan.*
- *Er moet brede communicatie ingezet worden. Wat is het bereik van TerSprake en social media in de gemeente? Werken nieuwsbrieven?*

Thema openbare ruimte/mobiliteit

Opmerkingen:

- *Ga na welke wettelijke eisen en landelijke doelstellingen er al zijn (MPG-score).*

Thema buitengebied

Circulair landgebruik: afwisseling in gewassen om te voorkomen dat de grond uitgeput raakt. In de documentaire ‘Ondersteboven van de Amerika’s’ zijn daar voorbeelden van te zien. Voor grond zijn al regels om het lokaal te houden door te werken met bodemkwaliteitskaarten. Grond mag dan niet zomaar naar een ander gebied gebracht worden.

Samenwerking is de regio is van groot belang. We zijn niet alleen een Limburgse gemeente, maar ook onderdeel van de Groene Metropool Regio. Daar spelen natuurlijk dezelfde vraagstukken.

Opmerkingen:

- *Er zijn niet zo veel agrariërs in de gemeente. Waarschijnlijk zullen er ook veel moeten stoppen. Denk na over hoe je met die grond om wil gaan. Het is goed om daar op vooruit te lopen.*
- *In plaats van stoppen kan het ook zijn dat men op een andere manier omgaat met landbouw en zo circulariteit en lokale productie bevorderd. Of dat men juist landbouwgrond inzet voor de productie van (lokale) bouwmaterialen.*
- *Er zijn ook veel gronden van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.*

Doelen

Tijdens de bijeenkomst zijn er een aantal doelen rondom het thema circulariteit besproken. Deze doelen zijn opgesteld om de discussie op gang te brengen en zijn dus niet op voorhand vastgestelde doelen van de gemeente of doelen waarvan nu gezegd wordt dat die in het nieuwe beleid moeten komen. In de tweede kolom staan de verschillende opmerkingen die er over gemaakt zijn. Als u in een reactie wil reageren op de doelen, geef dan aan op welk doel u reageert, door de letter te benoemen.

Gemeente Mook en Middelaar

Doelen

Thema	Voorzet doelen	Reacties
A Woningen	2026: 30 kg restafval per inwoner, 75% afval in recyclebare stromen. Vanaf 2025 bouwen volgens de circulaire ladder	- Extra doel: langer met spullen doen (consuminderen) - Niet allen bouwen noemen, ook verbouwen. - Isolatiemateriaal is vaak niet circulair. Dus ook isolatiemateriaal en zonnepanelen meenemen in circulariteit.
B Bedrijven C Organisaties/ Onderwijs	2026: afval scheiden is de standaard Vanaf 2025 bouwen volgens de circulaire ladder	- Moet onderwijs niet sneller aan de slag? Het heeft immers een voorbeeldfunctie. - Neem ook lokaal mee in de doelen. Lokale materialen = minder vervoer
D Gemeente	Inkoopbeleid van de gemeente moet naar 100% circulair	- Neem hier getrapte ambitie in op. Bijvoorbeeld in 2030 25% circulair, in 2040 50% en in 2050 100%. - Ambitie van afval scheiden als standaard geldt ook voor gemeente
E Openbare ruimte F Mobiliteit	In 2030 is 50% van de grond-, weg-, en waterbouw circulair	- Is dat niet te weinig ambitieus? - Kijk goed welke wettelijk eisen er hier ook al zijn (mpg-verplichting).
G Buitengebied	In Mook en Middelaar gaan we volledig over op circulaire landbouw	- Geef een goede definitie van circulaire landbouw

Gemeente Mook en Middelaar

Plannen

Na het bespreken van de doelen is er ook gekeken naar welke plannen er bij die doelen horen. Wat zou de gemeente in gang moeten zetten om de doelen ook daadwerkelijk te kunnen halen? Sommige ideeën horen bij meerdere doelen, daarom is dit één lange lijst geworden.

In de eerste kolom staat het nummer van het idee (graag benoemen bij een reactie), in de tweede kolom staat het idee zelf. Op een later moment worden de derde en vierde kolom ingevuld, waarin we als gemeente aan zullen geven of we een idee over kunnen nemen of niet en waarom.

Dit zijn ideeën die door de aanwezigen van de avond genoemd zijn.

Gemeente Mook en Middelaar

Plannen

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
1	Promoot hergebruik door winst van hergebruik te laten zien (besparingsmodel)		
2	Aandacht voor repaircafé's in de regio		
3	ruilmarkt organiseren (kleding/plantjes/sportartikelen)		
4	Duurzame keuzes promoten/delen van spullen (auto's/gereedschap)		
5	Lokale variant of promotie van platforms als TooGoodToGo/vinted		
6	Circulaire initiatieven voorstellen (serie in TerSprake, narrowcasting)		
7	Oplossing voor klein bouwafval zoeken, verdwijnt nu vaak in restafval		
8	Stevige handhaving op zwerfvuil, bewustwording creëren		
9	Doneerringen voor blikjes, hier wellicht niet nodig		
10	In de bouw: checken of er correct gebouwd wordt, handhaven, zorgen dat het ontwerp al circulair is.		

Gemeente Mook en Middelaar

Plannen

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
11	Vergunningen aanpassen op circulaire eisen en dat heel vroeg communiceren		
12	Eis voor ‘schoon water in = schoon water uit’, vervuiling zelf oplossen als bedrijf.		
13	Geen scheepsdiesel meer toestaan		
14	Circulaire coach voor bedrijven		
15	Milieustraat en gemeentelijke afvalservice beschikbaar maken voor kleine bedrijven		
16	Kijk ook naar het voorbeeld van Milsbeek: bedrijf met tweedehands bouwmaterialen.		
17	Zorg dat circulariteit in mindset gemeente komt: training voor alle medewerkers.		
18	Circulaire eisen gemeente: Zorg dat apparaten die je koopt/huurt volledig opnieuw gebruikt kunnen worden. Eis elektrische apparaten voor werkzaamheden.		
19	Kijk af bij andere gemeenten en de Groene Metropool Regio.		
20	Benoem de successen in de gemeente		

Plannen

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
21	Stel een nieuwsbrief op (papier/digitaal) met info en tips.		
22	Materialenpaspoort (waar komt het materiaal vandaan, is het circulair?) invoeren.		
23	Deelvervoer promoten		
24	Start overleg tussen agrarische sector en natuur- en milieuorganisaties om samen de landbouw circulair te maken.		
25	Als gemeente grond beschikbaar stellen voor circulaire landbouw/voedselbossen, bv bij nieuwe pachtovereenkomst eisen stellen		
26	Gebruik het omgevingsplan om functiewijzigingen mogelijk te maken naar circulaire landbouw.		
27	Meer afvalbakken plaatsen, met name langs de Broekweg/Startsedijk		

Gemeente Mook en Middelaar

Terugkoppeling ‘Praat mee’-avond

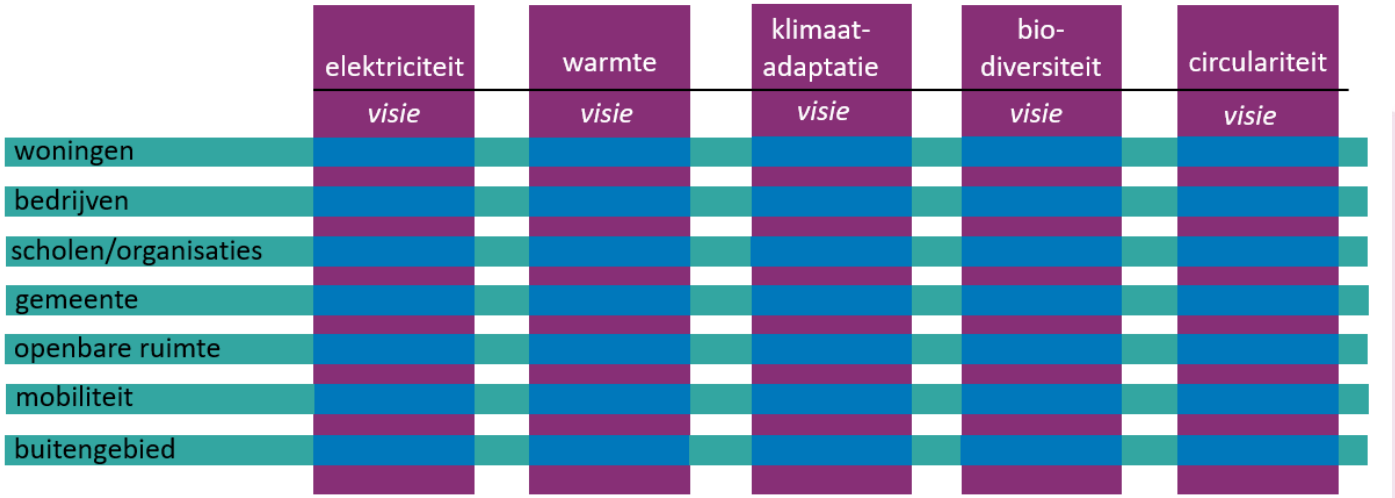
Elektriciteit

Gemeente Mook en Middelaar

Inleiding

De gemeente Mook en Middelaar is bezig met het vernieuwen van het duurzaamheidsbeleid. Na een startsessie op 9 mei, zijn er verschillende themasessies georganiseerd. Op 1 juni was de sessie over Elektriciteit. Naast ambtenaren en raadsleden/wethouder, waren er 12 inwoners aanwezig. Samen met inwoners hebben we doelen besproken en plannen verzonnen. De gemeente gaat met al deze voorstellen aan de slag om een samenhangend duurzaamheidsbeleid op te stellen, waarin we uiteindelijk onderstaande thema's aanhalen.

In dit document koppelen we terug wat er allemaal gezegd is tijdens de thema-avond. Het wordt op onze praat-mee pagina op Maasburen geplaatst. Daar kunt u reageren op de voorstellen die door inwoners gedaan zijn, of extra ideeën aandragen.

Gemeente Mook en Middelaar

Verslag

De sessie over elektriciteit was anders van opzet dan de overige sessies. De indeling van dit document zal dus ook wat anders zijn, al is zoveel mogelijk in doelen en plannen gevat. In dit deel schrijven we de belangrijke terugkerende thema's van de avond op. De rest komt terug in de tabellen.

Iedereen moet mee kunnen doen.

De energietransitie is niet alleen voor mensen die zelf kunnen investeren. Veel subsidies helpen mensen met investeren in de eigen woning, maar niet iedereen heeft die mogelijkheid. De transitie moeten we allemaal maken, dus we moeten er ook voor zorgen dat iedereen mee kan doen.

Gemeente moet regie pakken.

De gemeente Mook en Middelaar moet regie pakken in de energietransitie. Ook waar het over elektriciteit gaat. Bij opwekprojecten is het belangrijk om het zo lokaal mogelijk te houden. Zo blijft de winst en de energie in de gemeente. Dat kan alleen als de gemeente daar voldoende initiatief in neemt.

Gemeente Mook en Middelaar

Opslag als ontbrekende schakel

De problemen met de capaciteit van het stroomnet zijn bekend. Het komt nu voor dat de opwek overdag wordt stopgezet omdat er teveel aanbod is, terwijl er ‘s avonds weer extra stroom uit het net gehaal moet worden. Dan maak je niet effectief gebruik van opwekmogelijkheden. Opslag moet daarom meegenomen worden in allerlei projecten.

Een andere mindset

Iedereen in Mook en Middelaar moet andere afwegingen gaan maken en in het belang van duurzaamheid gaan denken. Dat geldt niet alleen voor elektriciteit, maar ook voor de andere thema’s.

Doelen

Nummer	Voorgesteld doel	☺ 😐 ☹	Reden
1	Alle bewoners laten meeprofiteren van energietransitie. Iedereen kan meedoen, en draag dat uit vanaf het begin.		
2	Streef naar 100% lokaal/regionaal eigendom. Start met 51%, daarna aankopen tot 100%.		
3	In 2030 is 70% van de elektriciteitsaansluitingen voorzien van een opwekinstallatie (zonnepanelen).		
4	Verhoog de opslagcapaciteit van elektriciteit tot xx MWh in 2030		
5	Alle daken beleggen		
6	Molenhoek Zuid 100% energieneutraal. Ook straatverlichting, mobiliteit, huishoudelijke apparatuur. Dus niet alleen verwarmen woningen.		
7	Warmtepompen in oudere woningen. 2024 10%, 2026 30%, 2027 50%, 2028 80%		
8	2030: Mook en Middelaar energieneutraal, inclusief mobiliteit.		
9	Een aantrekkelijke gemeente voor energierekening van bewoners en bedrijven		
10	Schonere opwekking.		

Gemeente Mook en Middelaar

Plannen

Na het bespreken van de doelen is er ook gekeken naar welke plannen er bij die doelen horen. Wat zou de gemeente in gang moeten zetten om de doelen ook daadwerkelijk te kunnen halen? Sommige ideeën horen bij meerdere doelen, daarom is dit één lange lijst geworden.

In de eerste kolom staat het nummer van het idee (graag benoemen bij een reactie), in de tweede kolom staat het idee zelf. Op een later moment worden de derde en vierde kolom ingevuld, waarin we als gemeente aan zullen geven of we een idee over kunnen nemen of niet en waarom.

Dit zijn ideeën die door de aanwezigen van de avond genoemd zijn.

Gemeente Mook en Middelaar

Plannen

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
WONINGEN			
1	Alle nieuwbouw echt energieneutraal ipv BENG, inclusief elektrisch vervoer.		
2	Gebruik TNO definitie voor energieneutraal.		
3	Energieopslag per woning/straat/wijk stimuleren en installeren.		
4	Zon op dak verplichten bij nieuwbouw, alles zelf opwekken.		
5	Inzetten op locaties waar weinig zonnepanelen zijn.		
6	Meer kleinere wokkelwindmolens per huishouden.		
7	Tijdig subsidie verwerven voor plaatsing zonnepanelen op woningen van corporaties.		
8	Financier het Energiecafé om structureel energiefixers in te zetten voor kleine energiebesparende maatregelen.		
9	Handjes die huizen waar weinig panelen zijn adviseren en helpen.		
10	Maak mensen bewust van hun verbruik.		
11	Bouw minimaal 50% rendabeler.		
12	Energiebespaarwedstrijd organiseren. Prijs is een jaar lang energiefactuur.		
13	Omgevingsvergunning aanpassen tbv 100% energieneutraal Molenhoek Zuid.		
14	Bonus/malus regeling toepassen bij opleggen WOZ-belasting bij toepassing energieopwekking.		
15	Realiseer voorbeeld huizen qua laag energieverbruik.		

Plannen

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
BEDRIJVEN/ORGANISATES/ONDERWIJS			
16	Afspraken maken met bedrijven voor concrete doelen per bedrijf, en die monitoren.		
17	Verplichting zonnepanelen op bedrijfsdaken (vergunningverlening).		
18	Bedrijfsdaken bij verbouwing versterken voor zonnepanelen.		
19	Energiecoach voor bedrijven.		
MOBILITEIT			
20	Meer publieke laadpalen aanleggen.		
21	Vehicle-to-grid verplichten. Auto als batterij voor woning.		
22	Elektrische auto achter eigen meter (parkeren bij eigen woning).		
23	Elektrische auto's wettelijk verplichten.		
24	Elektrische deelauto's stimuleren.		
25	Zonnepanelen op auto's.		
26	Inzetten op treinen met accu en geen bovenleidingen.		
27	Maaslijn elektrificeren.		
28	Treinen op waterstof.		
OPENBARE RUIMTE			
29	Zonnepanelen boven parkeerplaatsen. BV: station, Plus, Plein plasmolen.		
30	Alle lantaarnpalen uitvoeren met een zonnecel en batterij.		

Plannen

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
GEMEENTE			
31	Project door gemeente voor grootschalige uitrol van zonnepanelen, zoals in gemeente Heumen.		
32	Lokale (besparings)doelen stellen.		
33	Continue communicatie en rapportage.		
34	Meer alternatieve opwekking bij sport en bewegen		
35	Structurele samenwerking tussen gemeente, Energiecafé, leverancier om zo meer conversie te bereiken.		
36	Handhaven waar mogelijk..		
ALGEMEEN			
37	Maak participatie van inwoners in project Wells Meer mogelijk.		
38	Maak afspraken met Enexis over plannen ter voorkoming congestie.		
39	Netwerk beheerders beboeten bij een te licht netwerk.		
40	In totale opwekbehoefte rekening houden met toekomstige ontwikkelingen (elektrisch vervoer).		
41	Inventariseer energiebehoefte in 2030.		
42	Opslag verplicht stellen bij grootschalige opwekinstallaties.		
43	Biomassa vergisten en koppelen aan een generator.		
44	Hydrogeneratoren in de Maas.		
45	12 volt netwerk naast een 230 volt netwerk		
46	Lagere inkomens faciliteren met lage rente-leningen		
47	Start een gemeentelijk energiebedrijf/energiegemeenschap met kostprijs+ model		
48	Local for local -> verlaagt benodigde netcapaciteit		
49	Maak alle daken onderdeel van energiegemeenschap.		

Terugkoppeling ‘Praat mee’-avond

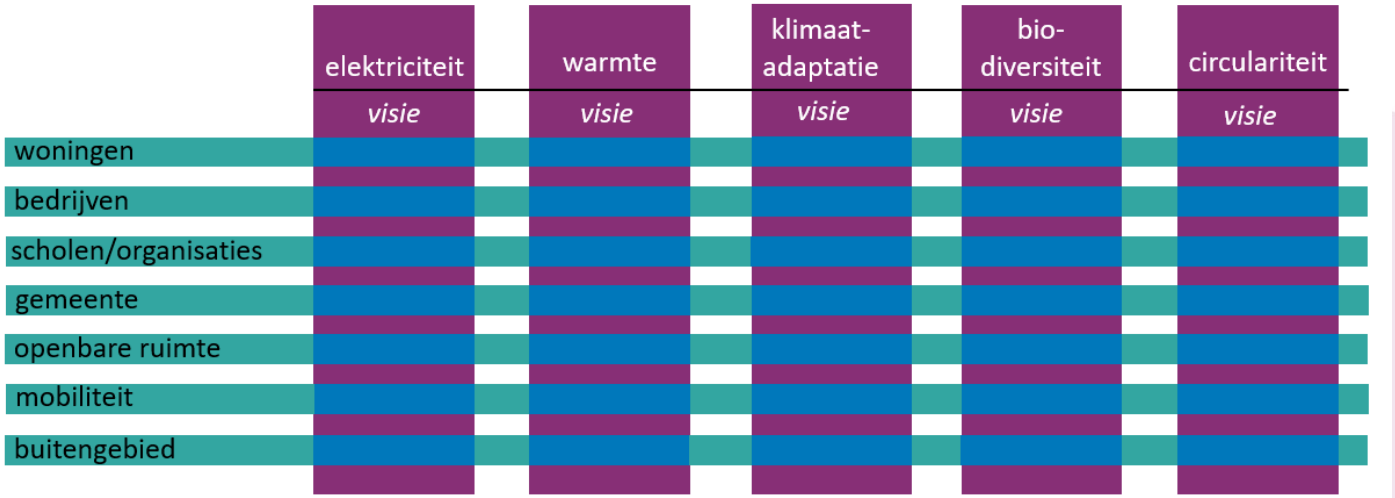
Warmte

Gemeente Mook en Middelaar

Inleiding

De gemeente Mook en Middelaar is bezig met het vernieuwen van het duurzaamheidsbeleid. Na een startsessie op 9 mei, zijn er verschillende themasessies georganiseerd. Op 6 juni was de sessie over Warmte. Naast ambtenaren waren er 8 inwoners aanwezig. Samen met inwoners hebben we doelen besproken en plannen verzonnen. De gemeente gaat met al deze voorstellen aan de slag om een samenhangend duurzaamheidsbeleid op te stellen, waarin we uiteindelijk onderstaande thema's aanhalen.

In dit document koppelen we terug wat er allemaal gezegd is tijdens de thema-avond. Het wordt op onze praat-mee pagina op Maasburen geplaatst. Daar kunt u reageren op de voorstellen die door inwoners gedaan zijn, of extra ideeën aandragen.

Gemeente Mook en Middelaar

Verslag

In dit verslag leest u de discussiepunten, verschillende vragen en aangestipte onderwerpen terug. De daadwerkelijk genoemde doelen en plannen leest u verderop.

Thema woningen/inwoners

Warmtenetten zijn niet overal mogelijk, dus er moet ook naar all electric oplossingen gekeken worden. Er loopt nu binnen de gemeente een onderzoek naar de mogelijkheden van collectieve oplossingen. Vanaf 2026 zijn hybride warmtepompen verplicht bij vervanging van de cv-ketel. De huidige faunabescherming staat gemeentelijke plannen nog in de weg. In regio-verband kijken we hoe dat opgelost kan worden (speelt in heel Nederland).

Bijna iedereen geeft aan dat wijkgericht aan de slag gaan beter is dan een selectie op bouwjaar of schillabel.

Opmerkingen:

- *Moet het niet ook over koeling gaan? Ja, dat wordt steeds belangrijker.*

Thema bedrijven

Landelijke wetgeving vraagt al wel wat van bedrijven. Zou de gemeente daar niet meer op moeten handhaven?

Opmerkingen:

- *Bedrijven gebruiken veel meer gas dan woningen. Hou de cijfers goed in de gaten en kijk waar de focus moet liggen.*

Thema organisaties/onderwijs

De voorbeeldfunctie van het onderwijs wordt besproken. Is het niet zo dat onderwijsgebouwen vanwege die voorbeeldfunctie ambitieuzer moeten worden verduurzaamd? En er zouden lesprogramma's moeten komen. De gemeente geeft aan dat er in het najaar gestart wordt met de Junior Energie Coach en dat er later wellicht ook een Junior Klimaat Coach traject komt.

Thema gemeente

Moet de gemeente ambitieuzer zijn en snel zelf verduurzamen of moet de focus (en het geld) op het helpen van inwoners? Iedereen geeft aan dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven en dus eerst ook zelf aan de slag moet.

Thema openbare ruimte

Warmte in de openbare ruimte (verstening) komt kort aan bod, maar wordt in de sessie over klimaatadaptatie verder besproken.

Thema buitengebied

Er worden interessante doelen benoemd rondom houtstook en terrasverwamrers (zie doelen).

Thema mobiliteit

Geen specifieke opmerkingen rondom het thema warmte. Het gaat wel over laadpalen en tarieven daarvan. Er volgt nog een visie op laadpalen.

Doelen

Tijdens de bijeenkomst zijn er een aantal doelen rondom het thema warmte besproken. Deze doelen zijn opgesteld om de discussie op gang te brengen en zijn dus niet op voorhand vastgestelde doelen van de gemeente of doelen waarvan nu gezegd wordt dat die in het nieuwe beleid moeten komen. In de tweede kolom staan de verschillende opmerkingen die er over gemaakt zijn. Als u in een reactie wil reageren op de doelen, geef dan aan op welk doel u reageert, door de letter te benoemen.

Gemeente Mook en Middelaar

Doelen

Thema	Voorzet doelen	Reacties
A Woningen	2030: 100% geïsoleerd 2040: aardgasvrij	- Hoe moet het geïsoleerd zijn? Wellicht beter om de term ‘optimaal geïsoleerd’ te gebruiken. - Bij isolatie hoort ook ventilatie! Dus benoem ook het binnenklimaat hierbij. - In de huidige visie staat energieneutraal in 2030! Is dit dan niet wat slap?
B Bedrijven	2040: Geen restwarmte meer	- Er mag wel restwarmte zijn, maar geen onbenutte restwarmte! - De restwarmte moet ook niet van fossiele bronnen komen. - Ook de doelen van woningen kunnen hier genoemd worden.
C Organisaties/ Onderwijs	2030: 100% geïsoleerd 2040: aardgasvrij	- Scholen hebben een voorbeeldfunctie. Dan mag het best wat ambitieuzer zijn.
D Gemeente	2027: 100% geïsoleerd 2035: aardgasvrij	- Moet de gemeente niet eerdere aardgasvrij zijn? Neem 2030 maar als uitgangspunt. Gemeente moet immers het goede voorbeeld geven.
E Openbare ruimte	Geen concrete doelen benoemd.	- Doel kan zijn: stoppen met verwarmen van de openbare ruimte.
F Mobiliteit	Geen concrete doelen benoemd.	
G Buitengebied	Geen concrete doelen benoemd.	- Houtstook verminderen. - Ook stook andere materialen verminderen

Gemeente Mook en Middelaar

Plannen

Na het bespreken van de doelen is er ook gekeken naar welke plannen er bij die doelen horen. Wat zou de gemeente in gang moeten zetten om de doelen ook daadwerkelijk te kunnen halen? Sommige ideeën horen bij meerdere doelen, daarom is dit één lange lijst geworden.

In de eerste kolom staat het nummer van het idee (graag benoemen bij een reactie), in de tweede kolom staat het idee zelf. Op een later moment worden de derde en vierde kolom ingevuld, waarin we als gemeente aan zullen geven of we een idee over kunnen nemen of niet en waarom.

Dit zijn ideeën die door de aanwezigen van de avond genoemd zijn.

Gemeente Mook en Middelaar

Plannen

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
1	Ga gebiedsgericht isoleren. Buren zien dat van elkaar en willen dan meedoen.		
2	Geef inwoners de right to challenge bij isolatie/verduurzaming. Zo kan men zelf projecten starten en aandragen met hulp van gemeente.		
3	Zorg voor een intens ontzorgingsprogramma. Van eerste contact tot oplevering: alles ontzorgd door gemeente.		
4	Zorg voor een goed kennisloket waar inwoners terecht kunnen.		
5	Wedstrijd: duurzaamste straat!		
6	Groene straatnaambordjes voor straten waar volledig geïsoleerd is.		
7	Verkoop panden is natuurlijk moment voor verduurzaming. Zet daar een plicht op.		
8	Voer actief grondbeleid om als gemeente zelf de regie te kunnen voeren.		
9	Kom met energieadviseurs voor bedrijven. Zowel voor grote als voor kleine bedrijven. Zijn kunnen ook scholen en organisaties adviseren.		
10	Bedrijven moeten periodiek rapporteren over verduurzaming		
11	Start een duurzaamheidsprijs voor organisaties en onderwijs.		

Plannen

Nummer	Idee	☺ 😐 ☹	Reden
12	Reik gemeentelijke bordjes uit (duurzaamheidspredicaat).		
13	Gemeente moet gewoon aan de slag. Gene specifieke plannen, maar gewoon isoleren.		
14	Verbied terrasverwarmers (kan in terrasvergunning geregeld worden).		
15	Stimuleer alternatieven voor terrasverwarmers (gezamenlijk inkoop warmtekussens oid).		
16	Meet de luchtvervuiling door stook op verschillende plekken.		
17	Subsidie op verwijderen van rookafvoer.		
18	Verbod op overlast door stook opnemen in APV		
19	Warmte terugwinnen stimuleren, bv via doucheafvoer.		
20	Iedere woning verplicht een brievenbus aan de straat. Door een brievenbus in de deur verlies je veel warmte.		
21	Gemeente kan op een gegeven moment gebruik maken van de bevoegdheid om aardgas in bepaald gebied te stoppen. Dat moet wel 8 jaar van tevoren aangekondigd worden.		

Praat mee avond Jongeren 27-6-2023

Aanwezig:

- Feline Broeders
- Debby Poels
- Cyriel Prinsen
- Wilco de Rijck
- Roos Willems

Helaas zijn er deze avond geen bezoekers gekomen. Dit lag al in de lijn der verwachtingen, aangezien de doelgroep jongeren een doelgroep is die moeilijker te bereiken is. Er zijn diverse communicatiekanalen ingezet om de doelgroep te bereiken. Zo is de actie meermaals gedeeld op sociale media, Maasburen, posters en in Ter Sprake. Daarnaast is er gezorgd voor pizza om de avond nog extra aantrekkelijk te maken voor jongeren.

In ieder geval is de poging gedaan om jongeren bij de vernieuwing van het beleid te betrekken. Daarnaast kan uit dit procesverloop een goede les worden geleerd. Niet alles kan eenmaal perfect verlopen. Ook kunnen we terugkijken op een reeks goed bezochte avonden. De belangrijkste conclusie die we uit deze avond kunnen trekken, is dat we jongeren voortaan op een andere manier moeten gaan bereiken in de toekomst.